

Pannonhal –

MA

2017/10.évfolyam/2.szám

Tartalom

Maradunk – Változunk 02

Ausculta 03

Életünk – Pinnyédi találkozás 04

Szerzetesfutás

Nyáresti orgonakoncertek 05

Maradunk

Nyáron néha valóban szünet van. A küzdelmeinkben is. Máskor hevesebben csatázunk, talán azért, mert nagyobbak tűnik a küzdelem tétje is. Nyáron legtöbbször nem így van. Távolabbra kerülnek a célok, kicsit nagyobb lesz a rálátás a küzdőtérre, és gyakran van úgy, hogy hiányzik az ellenfél.

Változunk

A bankettek ideje ez, a találkozóké és a nagy ünnepeké. Nyáron máshogy vagyunk együtt. Vannak még álmos asszók és kell is egy-két pengeváltás, de mindezt már úgy, hogy egy csapatban vagyunk. És aztán ősszel, amikor újra kezdődik a küzdelem, ez az élmény mindent átforgat.

*Juhász-Laczk Albin OSB
főszerkesztő*

Bencés világ – Apátválasztás São Paulóban

Rendes mester – Bajtay Oros atya emlékezete 06

Rendkívüli munkatársak – Interjú Wágner Adrienn-nel 07

Életünk – QPACi fociünnep 08

Világot lát(t)unk – Bringával Lutherhez 11

Életünk – Családnapi 12

Alumni – Öregdiák-találkozó 13

Életünk – Pannonhalma objektívben 14

Rendkívüli prefektusok – Interjú Németh Tamással 18

Akikre büszkék vagyunk 20

Akikre büszkék vagyunk – Sportsikerek 22

Közös ház – Közös házunk 23

Június elején nyílt meg a Hajlék...

2018-ig látogatgat a Reformáció 500

Szent István-nap a Gyógynövényhéten 24

Arcus Temporum XIII

Hic fuit – Interjú Toman Józseffel 26

Lege – A Názáreti Jézus 28

Ballagás '17 – Beszédtöredékek 29

Pannonhalma, Isten véled! 31

Kiadja a Pannonhalmi Főapátság

*a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány megbízásából
pannonhal-ma@osb.hu, 9090 Pannonhalma, Vár 1. Tel: 06-96-570-140*

*Szerkesztette: Dejcsics Konrád OSB, Juhász-Laczk Albin OSB,
Hortobágyi T. Cirill OSB, Kormos Gyula, László Zoltán, Rábai László*

*A fotókat készítette: Hajdú D. András, Horváth Tamás, Knáb András, Lambert Attila, Marcali Gábor,
Mátyás Attila, MTI/Krizsán Csaba, Pályi Zsófia, Szalmás Péter, Takács László, Tóth Márton*

A címlapfotót Knáb András, a plakátfotót Lambert Attila készítette.

*Az újságot László Zoltán tervezte a Pannonhal-MAI. évf. 1. számot
tervező Schmal Károly dizájnja alapján*

*Készült a budapesti Pauker Nyomdában 5500 példányban
Pannonhalma, 2017*

Auscultha

Képzeljük csak el! Hétfő reggel van az iskolában. (Ennél rosszabb évkezdő gondolat nem is lehetne talán!) Elkezdődik az első óra. Bejön a tanár az órára, és köszönés nélkül azt mondja: „Könyveket, füzeteket elpakolni! Lapot elő!” – Te mire gondolsz először? Másodszor? Harmadszor? Én valószínűleg arra gondolnék, hogy „Ez az emberi lény miért nem képes arra, hogy előre szól, hogyha dogát fogunk írni?” Aztán az jutna az eszembe, hogy miért éppen most, hétfőn reggel? Harmadikra pedig arra gondolnék, hogy „Miért épp most írat, amikor semmit nem készültem?” Nálunk az iskolában, annak idején köztudomású volt, hogy ha érhet diákok igazságtalanság, akkor ez a legnagyobb. A diákok úgy érzik, hogy a tanároknak kutya kötelességük bejelenteniük a számonkérést. Sokan még a kérdéseket is szeretnék előre tudni.

Pedig az élet pont nem ilyen, hanem inkább olyan, mint a hétfő reggel. Egy csomó minden, ami velünk történni fog, nincsen előre bejelentve. Egy csomó minden, ami bennünket ér, nincsen készre kidolgozva, és nem tudjuk, hogy egy-egy új élethelyzet milyen kérdéseket fog nekünk feltenni és milyen válaszokat vár tőlünk. Az élet realitá-

sa az, hogy egy csomó minden nem kopogtat be, hanem egyszerűen beront az életünkbe. A történelem is erre tanít bennünket: valaki mindig tesztel miket. És mi nagyon készületlenek vagyunk. Készületlenek és aztán haragosak. Szidunk mindenkit, a tanárt is és néha a történelem urát is. Pedig azért kiszámítható, nem? Hogy lépten-nyomon eljutunk egy olyan ponthoz, amikor jön a számonkérés. Amikor már nem működik tovább úgy a világ, mint eddig, és nekünk szegez egy súlyos kérdést. Most például itt van előttünk egy ilyen pont: működhet-e úgy a világ, hogy ilyen rettenetes különbségek legyenek emberek életlehetőségei közt, és hogy borzasztó igazságtalanságok, szenvedések, háborúk, éhínségek sújtsanak sokakat, míg mások biztonságban élnek? Ez olyan helyzet, amely sok-sok további kérdéssel szembesít bennün-

ket és válaszokat vár tőlünk. És ha nem válaszolunk, attól még értékelnek minket. Sőt, a hallgatásért ugyanannyi pontot veszünk, mint ha rossz választ adnánk.

Legyetek készek arra, hogy akkor is válaszolni kell, sőt jó választ kell adni, amikor nem tudjuk, mikor hangzik el a kérdés. Márpedig abban biztosak lehetünk, hogy kérdések mindig elhangzanak felénk. Nehogy az legyen, hogy az élet feltesz nekünk egy kérdést, intéz hozzánk egy kérést és – mint egy álmosabb hétfő délelőtti röpdolgozatnál – mi is szótlank maradunk. Mindig készen kell állni a válaszra.

És hogy mi lenne ma az iskola feladata? Úgy érzem, az, hogy a legjobban kifejlessze bennünk a készséget, hogy előre számítsunk a kérdésre. Mert így könnyebben megtaláljuk a választ, még ha kiszámíthatatlan is a helyzet.

Életünk

Pinnyédi találkozás

A győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium meghívására, az összetartás (összetartozás) jegyében a gimnázium tanári kara június 8-án a pinnyédi Luif Otmár Sporttelepre látogatott egy barátságos focimeccsre és egy még barátságosabb vecsernyére. Örömmel mentünk, hiszen az árnyas pinnyédi liget szinte hívogatja a tanév végére megfáradt kollegákat, kollegiákat. Szerencsére, a munkaszervezési nehézségeket leküzdve, tekintélyes (bár sportértékben kissé hiányos) létszámban tudtunk ellátogatni a czuczorosokhoz. A derbi szoros volt, de a hazai pálya előnyének, valamint Schnur Mátyás tanár úr képességeinek köszönhetően végül 3:2-re elveszítettük a meccset. Pedig Titusz atya keményen küzdött, Bánk testvér gólt vágott, Pápai László oroszlánként harcolt. Albin atya volt az egyensúly. Sajnos két nagy „ászunk”, Barcza István, Pogány Péter sérülés miatt csak az oldalvonal mellől segíthette a csapatot. (Ráadásul hiányzott egyik legnagyobb segítők, mindenkori bírónk, Rékási tanár úr is.) A tanárok meccse

után a két gimnázium diákválogatottja is összecsapott, és diákjaink sima győzelemmel egalizálták az összeredményt. A meccs után a hideg sör győztesnek és vesztesnek egyformán jólesett. Az elveszített energiát pedig hamar visszanyertük a finom, bográcsban készült gulyásnak köszönhetően. A szurkolás harsány hangjai után jó volt hallani a beszélgető asztaltársaságok moráját, vidám nevetéseit. A délután során nyilvánvalóvá vált, hogy kíváncsiak vagyunk egymásra, és kérdéseink vannak egymáshoz. Sajnos, a találkozások ritkák, ezért meg kell becsülni őket. Jó volt együtt ülni és beszélgetni a liget árnyat adó fái alatt.

A győri kollegákat ősszel visszavárjuk a pannonhalmi „flassterre”. Taktikán és stratégián finomítunk, a sérülteket felépítjük (talán igazolunk is). Mert, bár nem az eredmény a legfontosabb, azért győzni jó!

Kedves czuczorosok, köszönjük a meghívást és a kellemes délutánt!

Komálovics Zoltán magyartanár

Szerzetesfutás

50 kilométer – ez a táv Bakonybél és Pannonhalmá között. Volt idő, amikor a szerzetesek gyalog tették meg ezt az utat, manapság a Szent Benedek-zarándoklat résztvevői mennek végig rajta, Anzelm testvér tavaly egyedül végigzarándokolta az örökfogadalom előtt, a többi szerzetes meg leginkább autóval teszi meg a távot. Viszont május 20-án több bencéssel és barátainkkal végigfutottuk.

A futás hátterében keresd Polgár Pál főtitkár urat, a Magyar Vívó Szövetség lelkét. Kardozó létére ő maga is ultramaratonfutó, és az elmúlt években ő tanította meg Cirill, Albin, Henrik és Konrád atyát, valamint Márton és Fülöp testvért, hogyan kell jól futni. Az első sikereket a 2016-os Márton-maratonon aratta le kis tanítványaival edzői minőségében, talán akkor született meg a gondolat, hogy bennünk van a hosszabb táv. S hogy ne magunkban fussunk, csatlakoztak hozzánk a profik: Polgár Pál, valamint Sperka Tamás, aki 2014-ben az év terepfutója volt, és hétszer futotta végig az Ultra-Trail du Mont-Blanc 166 km-es távját. Velünk futott Szabó Judit, aki

a Dolomitokban nemrég teljesített 330 kilométert terepen, Pörcki Marcell (10.a), aki időközben az 54 km-es Szentendre-Trailt is lefutotta nem kis sikerrel, és Horváth Tamás tanár úr. És futott Henrik, Márton, Konrád Bakonybélről a Kőris-hegyen át, Titusz, Albin és Fülöp Ravazdtól a Szent Imre-hegyen keresztül, plusz 10–15 diák. A supportot Fidél atya biztosította a kisbusszal.

Szerzetesfutás: ismét egy olyan dolog, amelyben a szerzetesek tanulnak valamit a világiaktól. Mit jelent csapatban úton lenni, egymásra figyelni, a leggyengébb láncszemhez igazodni, esetenként leggyengébb láncszem lenni, valamint futni tíz–húsz–negyven–ötven kilométeren keresztül.

Dejcsics Konrád OSB

Életünk

Nyáresti orgonakoncertek

A hagyományos, egyházi vagy állami ünnepekhez kapcsolódó orgonahangversenyek mellett a Főapátság 2017 nyarán útjára indította három alkalomból álló új sorozatát, *Nyáresti orgonahangversenyek* címmel. A vállalat nem kevesebb volt, mint nagy művészek zenei produkcióinak Pannonhalmára hozatala egy izgalmas – és aktuális – témában, amelynek idei hívószava Bach művészetete lett.

Konrád atya a sorozatot megnyitó beszédében így indokolta a témaválasztást: „A kereszténység 2017-ben a Reformáció 500. évfordulójára emlékezik. És bár azt mondtam, hogy a kereszténység emlékezik, mintha a katolikus egyház kissé elmaradt volna az emlékezéssel és a dialógussal. A Reformáció 500. évfordulóján tanúságot tenni arról, hogy tanulni akarunk a múltból és a saját hibáinkból; arról, hogy minden emberi megosztottság ellenére Krisztus neve összeköt minket, talán mindennél

fontosabb. Ezért a témaválasztás. Három nyári kedden tehát Bachot játszottunk a Bazilikában, hiszen ahogy a reformáció újat hozott az egyházban, úgy Bach is a zenében. És értelmezzük is, újra is gondoljuk Bachot – ahogy egy 500 éves esemény is újraolvasásra szorul.”

A hangversenysorozatban olyan kiemelkedő hazai orgonaművészek tolmácsolták Bach műveit, akik a református és katolikus egyház egy-egy egyházi központjában is zenei szolgálatot látnak el. Pálúr János a Fasori Református Templomból Bach és az improvizáció témáját, Kovács Péter az Esztergomi Bazilikából a Bach és kortársainak zenéje fejezetet járta körül. Kiss Zsolt a Pannonhalmi Főapátság karnagya *Bach, a zene fejedelme* címmel hívta utazásra a közönséget a Bazilika negyvenegy-regiszeres orgonájának érző megszólaltatásával.

Szép számmal érkeztek a vendégek ezekre a különleges alkalmakra, amelyek segítségével bepillantást nyerhetek egy zenei művészetébe és átélhetik azt, amit Kodály Zoltán oly találóan megfogalmazott: „Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, amelyekbe csak a zene világít be.”

Kormos Gyula PR-kommunikációs vezető

Bencés világ

Apátválasztás São Paulóban

Várszegi Asztrik főapát május elején hosszú útra indult, egészen Brazíliáig ment, mivel a São Pauló-i Szent Gellért Apátságban apátválasztásra került sor, amelyet a Magyar Bencés Kongregáció prézes apátjaként vezetett. Az apátválasztás 2017. május 12-én délelőtt történt, és a Szent Gellért Apátság konventkáptalanja Oliveira Carvalho Cristiano atyát választotta szeretetben és egyetértésben az apátság harmadik apátjává.

Cristiano Oliveira Carvalho eddigi iskolaigazgató fiatal és képzett bencés szerzetes. Cristiano atya 1977-ben született, 2006 óta tagja a São Pauló-i (magyar) bencés közösségnek. Teológiai és gazdasági képzettsége van. Felszentelése után többféle rendi munkakörben is dolgozott: lelkipásztori munkát végzett, a Szent Gellért Apátságban három éve ellátta az alperjeli, ezzel együtt a gazdaságirányítási feladatokat. Szerzetesközösségi funkciói mellett a kollégium rektora és gazdasági igazgatója is volt. A választás után a prézes apát az újonnan választott apátot megerősítette tisztségében, a benedikálására később került sor. Személyében a magyar alapítású brazíliai apátság második brazil származású apátja kezdte meg szolgálatát.

Rendes mester

Bajtay Oros atya emlékezete

Baumgartner Imre 1917. november 7-én született Zalaegerszegen. A soproni bencéseknel érettségizett. A gimnázium akko-

ri igazgatója Koszter atya volt, aki népszerű ifjúsági könyvsorozatának főszereplőjét Baumgartner Imréről mintázta meg. 1936-ban jelentkezett a Rendbe, családnevét Bajtayra magyarosította, majd beöltözköskor felvette az Oros nevet. A novíciusi évek után a budapesti Központi Szemináriumba került, és a Pázmány Péter Tudományegyetem Hittudományi Karán végezte el a teológiát. Sokat foglalkozott a keleti nyelvekkel és a keleti egyházak liturgiájával.

1942-ben áldozópappá szentelték, és 1950-ig Pápán tanított. 1951-ben a két bencés gimnázium visszaadása után különleges helyzet alakult ki Győrben és Pannonhalmán. A Rendnek lehetősége nyílt arra, hogy a régi bencés gimnáziumok korábbi tanáraiból a legképzettebb és legrátermettebb tanári kart állítsa ki a két újra működő bencés gimnáziuma számára. Valamennyi tanár és prefektus jó képességű szerzetes volt, nagyobbik részük bölcsészdoktorátussal. Így került Pannonhalmára a főpát diszpozíciója alapján Oros atya is, és lett a gimnázium hittantanára, de párhuzamosan tanított a Rend Pannonhalmi Főiskoláján is.

A diákok az ország minden részéből verbuválódtak, legnagyobb részükre jellemző volt, hogy szüleik származása, háború előtti vagyoni helyzete, rangja, vagy családjuk nyílt vallássossága miatt ki voltak tiltva az ország állami középiskolaiból. Az akkori politikai rendszer ezzel – akaratán kívül – gettóba

zárt leendő potenciális ellenségeit a kor legjobb tanáraival, így az egyházi gimnáziumok egyfajta elit iskolává és az ellenzékiesség bölcsőjévé is váltak.

Oros atya mint a Pannonhalmi Gimnázium hittantanára a diákokkal közvetlen kapcsolatba került, és sokunknak lelki atya is lett, de ehhez kellett az ő kivételes pedagógiai tehetsége is.

A sokféle helyről felvett, különböző szocializáltságú diákok kezelése, nevelése

nem várt gondokat is felvetett, diák–diák és diák–tanár konfliktusok alakultak ki. Oros atya kiváló konfliktuskezelő volt, és a problémásabb osztályok prefektusa lett. Soha egy hangos szót sem ejtett ki, sőt, ha nagyon halkán beszélt, akkor tudtuk, hogy valami rosszat csináltunk. A konfliktusokat logikus észérvekkel, barátságosan, jókedvűen és igazságosan oldotta fel. A heterogén emberanyagból összetartó osztályközösséget kovácsolt játszi könnyedséggel, a legnagyobb természetességgel. Rendkívüli tehetsége volt ahhoz, hogy a nehezen kezelhető osztályból fokozatosan, szinte észrevétlenül kiváló osztályt csináljon. Együtt élt az osztályunkkal, örült, ha sikereket értünk el a sportpályán, vagy jól szerepeltünk tanulmányi téren. Tudott fegyelmet tartani és jutalmazni is, még kamaszos csínyeinkkel sem tudtuk felbosszantani. Tudtuk és éreztük, hogy sokszor kiállt mellettünk. Ha jól viselkedtünk, azt is megengedte, hogy a prefektusi szobában a rádióján Dave Brubecket, Benny Goodmant, Glenn Millert hallgassuk.

Sok mindent kaptunk, tanultunk Oros atyától, amit később jól fel tudtunk használni, de mint végzős diákok különleges útravalót is kaptunk „Katolikus hitvédelem” címmel, hogy az életünk viszontagságai között nehogyan eltévedjünk.

1965. június 20-án, Pannonhalmán halt meg, hosszú betegség után. 48 éves volt.

Koporsóját a vállunkon vittük a Boldogasszony-kápolnába, a bencések temetkezési helyére.

Háger-Veress Ádám Ph'59

Rendkívüli munkatársak

Interjú Wágner Adrienn-nel

Az egyházzenesz képzés egyik vívmánya, hogy egyre többen tanulnak heti rendszerességgel magánéneket a gimnáziumban. Ennek a népszerűségnek az okát keresve készült egy rövid interjú Wágner Adrienn tanárnővel eddigi pályájáról és a pannonhalmi élményeiről.

A zenén belül miért a magánéneket választottad?

Bár nem zenesz családba születtem, sokat énekeltek nekem kiskoromban. Már az óvodában mondták, hogy mindenképp írássanak zeneiskolába, így hat évesen zongorázni kezdtem. Hangszert választani korán kell, és intenzíven, sok időt gyakorolni, hogy az ember labdába tudjon rúgni. Ennek a gondolata sosem csábított, inkább szerteágazó volt az érdeklődésem, versenytáncoltam, szavaltam, színjátszókörbe jártam, olvastam. Vicces, de az általános iskolában úgy találta az énektanár, hogy tehetségtelen vagyok, és még az iskolai kórusba sem vettek föl. Gimi első év végén egy táborban a tűz körül énekelünk, és a többiek azt mondták, nekem gyönyörű hangom van. A következő évtől már minden iskolai rendezvényen én énekeltem, a szüleim pedig meghallgattak Hamari Júlia operaénekesnővel, hogy mennyire vegyük ezt komolyan. Az ő ajánlására magántanuló lettem a suliban Kiskunhalason, és mellette Pestre jártam énekelni tanulni. 19 évesen vettek föl a Zeneakadémiára, mesterem Marton Éva professzor lett, köztársasági, majd Fischer Annie-ösztöndíjban részesültem, szóval nagyot tévedett az általános iskolai énektanárom...

Hogyan kerültél Pannonhalmára?

Bódi Zsófi barátnőm, aki Pannonhal-

mán tanított, év közben hirtelen átigazolt az MR-énekkarba, és engem kért meg, hogy fejezzem be a tanévet. Nekem meg Pannonhalmára egy szerelem lett, utána már foglalkozással ragaszkodtam hozzá.

Dolgoztam a Budapesti Operettszínházban is, és bár van egy varázslata a színházi közegnek, elég kegyetlen világ. Pannonhalmán, tanítás közben az első perctől fogva otthon érzem magam. Rájöttem, mennyivel fontosabb számomra egy jó légkörű helyen, remek emberekkel dolgozni, mint a színpalak mögött taposni egymást egy szerepért.

Mi a titka annak, hogy kamasz fiúkat is rá tudsz venni a színpadi éneklésre?

Énekelni jó dolog. Függetlenül attól, kinnek milyen hangja, hallása, ritmusérzéke, személyisége, zenei háttere van, igazolt az idegrendszerre kifejtett pozitív hatása. Olyan tevékenység, amely közben intenzív figyelemmel vagyok a légzésemre, az izmokra, amelyek létrehozzák a hangot, a hangzókra, amelyeket formálok, a szavakra, amelyeket kimondok, a gondolatra, ami mögötte van, az érzésre, amit bennem okoz, a dallamra, a ritmusra, a társamra, aki kísér, stb. Ha ez elfogadó, laza légkörben történik, teljesítménykényszer nélkül, felér egy meditációval.

Én imádom ezt csinálni, és számomra végtelenül izgalmas, ahogy valaki éneken megnyilvánul, sokkal többet mond magáról, ha énekel nekem tíz percet, mint ha beszélgetek vele egy órát. Amikor tanítok, soha nem hibák ösz-

szességét szoktam hallani, hanem beleszólok, milyen szép lesz ez, ha segíték ellazítani az állát, ha nem kapkodja a levegőt, nem húzza hátra a nyelvét, nem forsziroz, mer artikulálni, csak hogy a leggyakrabban előforduló berögződéseket említsem.

Hogyan választasz zenét a diákoknak?

Mindig a személyiséghez illőt szoktam választani. Valójában ez a legnehezebb része a tanításnak. Azok, akiket régebből ismerek, sokszor hoznak maguktól darabot. Csak nagy mellényúlások esetén lépek közbe. A kezdőknél magam választok, általában hármalt nézek ki nekik, amelyek közül aztán választhatnak. Évente egy komolyzenei szám azonban kötelező. Ha pedig a három közül egy sem tetszik nekik, akkor hagyok nekik időt. Választási lehetőségük mindig van. Fontos, hogy ne csak én lássam, miért lesz jó neki ez vagy az a darab, hanem hogy ő szeresse meg már az elején. Persze az is jellemző, hogy egy adott srác milyen darabot preferál.

Mitől jó egy tanár?

Hiszek a személyiség erejében. Ha valaki szereti, amit csinál és ért hozzá, rendszerben van önmagával és a világgal, akkor bármilyen tudást hitelesen át tud adni másoknak.

az interjút Juhász-Laczk Albin OSB készítette

Életünk

QPACi fociünnep

„A közösség ereje, a sok mosolygós arc, az elment hangok, a közös ünneplés, amit sosem fogok elfelejteni. Nehéz szavakba önteni, amit a Flóris-kupától kaptam, de az biztos, hogy meghatározó élmény az életemben, s mindig szívesen emlékszem rá vissza.” Az előbbi, öregdiáktól származó mondat tömören összefoglalja a kupa lényegét. Ez Qpac focijának az ünnepe, amiben mindenkinek helye, szerepe van, akár diák, akár tanár. Egy nagyon jó

hagyomány, közelebb hoz egymáshoz, hiszen egyenlő szerepkörben vannak jelen tanárok, diákok: játékosként, szurkolóként. Az esti lebonyolítás nagyban hozzájárul a hangulatához. Több két csapat összecsapásánál. Arról is szól, hogy megmutassuk az iskolának, mi vagyunk a legjobbak, minket senki sem tud legyőzni. Ráadásul év vége előtt van közvetlenül, amikor már mindenki menne nyaralni; feszültségkezelésnek is megállja a helyét. Egy másik öregdiák mesélte: „Meccseinket 200 diák előtt játszottuk. Istenem, hogy zúgott a zigzagazigazaga hejj hejj hejj. Igazi katlan volt a pálya, egy bevehetetlen vár.” Ez is tükrözi, hogy a kupa nem csak a fociról szól. „Közösségben vagyunk”, tartja egy híres mondás, legyünk akkor a foci pályán is közösségben, szurkoljunk együtt a pályán küzdő csapatoknak! Régóta nagy kultusza van a kupahangulat előidőzésének. Érdemes kiemelni a Ph'18A-t, rendkívüli módon tudták fokozni ezt. Vezérszurko-

lójuk, Lázár György a következőket mondta: „Nyolcadikban szereztünk egy régi elemgyűjtőt, elfeleztük, és az lett a harci dob, mindig azzal szurkoltunk. Nagyon feldobta a meccseket! Külön himnuszokat írtunk a csapatunknak, játékosainknak. Azért jó a szurkolás, mert akkor lent van mindenki, izgalmasabbak a meccsek. Átéled azt, hogy van értelme a focinak. Nem olyan, mint amikor Kupakedd van, és nézed az idegen csapatokat, hanem ez tényleg a tiéd. Nagyon örömteli, ha kint van sok ember, és más osztály is szurkol a csapatodnak! Mindig jólesett bizonyítani, hogy márpedig mi jól focizunk. Jövőre a saját osztályom már nem lesz érintett, de az elmúlt 5 évben ott voltam a meccseken, ezután sem lesz máshogy.” Érdekelt, vajon egy hetedikesnek, aki osztályszinten érintetlen az eseményben, mit jelenthet. Jó érzés volt hallani választ: „Először azt hittem a Flórisról, az osztályok küzdenek egymás ellen, és akkor semmi izgalmas nincs benne. De

közben volt kommentátor, nagy szurkolótáborok. Nekem ez a felhajtás nagyon tetszett. Lementem az összes meccsre. Amikor betegség miatt egyre nem tudtam elmenni, azt sajnáltam, de a betegszobából látható volt a pálya egynegyede.”

A kupa idén is izgalmas, fordulatos, élvezetes, olykor meglepő, váratlan eredményeket hozott. Az 'A' csoportba a 11B egyik legnagyobb esélyesként került, a tavalyi meglepetés továbbjutó 9A-val. Mellettük az újonc 9B az esélytelenek nyugalomával előnyösen indult, és a naprakész, fiatalosított tanári csa-

Életünk

pat is nem kevés örömet okozott a két hónapban. A 'B' csoport se panaszkodott, amelyben két osztály esélyesként pályázott az 1. helyre, a rangidős 11A és a 10B nevében. Melléjük az összeszokott, de Flórison először játszó 8.-ot, és a 10A-t hozta a sors.

Méltó rangadót kapott a nyitómeccs: 11A–10B. Debütált az élő kommentár,

amely még izgalmasabbá tette a meccseket. Szilágyi le hagyta védőjét, a hosszú sarokba gurított: 0-1. A félidő hajrájában előremozduló Barthot pontosan szöktették, védője szorításától nem megijedve a hálóba lőtte a labdát: 1-1. A 11A komoly nyomás alá helyezte ellenfelüket, egy szögletnél Tóth rossz ütemben mozdult ki kapujából, senki se fogta Ferenczyt. Ő ezt megköszönve az üres kapuba fejelte a játékszer: 2-1. A 10B, Tavaszi képviselésében, egalizálta az eredményt: 2-2. A szoros küzdelem éleződött. A véghajrában, bejátszás utáni kavardás közben a 11A nem tudott tisztázni, Tavaszi tette bele lábát a labdába, amely a kapuban kötött ki: 2-3. Az eredmény nem változott, így igazi meglepetéssel indította útjára a kupát. A 10B többi meccsén begyűjtötte a maximális pontszámot.

Az 'A' csoport egy kilencedikes erőméréssel kezdődött. Jött a mérkőzés első nagy meglepetése. A 9B a szó szoros értelmében nekiment ellenfelének, vezetést szerezve. Nemsokára megduplázták előnyüket, ebben egy kapushiba besegített. A 9A nagyobb fordulatszámra kapcsolt. Az akaraterejük gólt eredményezett, Czémán fejével szépítettek. Később szintén ő tett arról, hogy a 9A ne vereséggel kezdjen.

Szerzett még egy gólt, beállította a megérdemelt végeredményt.

A 11B–Tanárok az egyik legizgalmasabb meccs volt. A heves esőzés miatti egyre vizezebb pályán estek-keltek a játékosok. A 11B mezőnyfőlénye és Klimas

tanár úr bravúrai voltak jellemzőek. De akcióból a másik oldalon sem volt hiány. A kérdés az lett, melyik csapat tud előbb vezetést szerezni. Az eső elől az árkadok alá menekülő szurkolók között már nem is lehetett a kommentátorokat hallani, akkora volt a buzdítás. Az izgalom tovább fokozódott az utolsó 3 percben. Egy ügyes bejátszást követően, Török a vetődő Klimas keze mellett berúgta csapata várva várt, győztes gólját! De a tanárok bizonyították, senkinek sem ajánlatos lebecsülni őket. Többi két meccsét, a realitás talaján maradván, már könnyebben hozta a 11B.

A 8. kinyitotta a gólcsoportot a 10A ellen. A 6-3-as eredménnyel felhívta magára az iskola figyelmét, a későbbi években érdemes lesz vigyázni velük.

A 11A–8. meccsen a különbség döntött: 2-0. Érdemes kiemelni, hogy Gubányi majdnem nullszögűből, félollózva a torna legszebb találatát szerezte. Ezután a 11A következő győzelmével bebiztosította továbbjutását.

A Tanárok–9B meccsen olyan történt, ami már nagyon régóta váratott magára. Az utolsó 5 percre halmozták a kihagyott helyzeteket. Végül az első találat Szabó Márton prefektustól származott. Ez olyan feszült pillanatban történt, hogy a tanároknak szurkoló diákság hihetetlen hangzavart keltve éljenezte a csapatot. 3 perccel később a kapura rúgott labda bár szerencsésebben talál

Életünk

ta helyét, de célba ért. A tanárok 3 év óta először nyertek, ráadásul 2 góllal.

Az utolsó továbbjutóról a Tanárok–9A találkozó döntött. Egy kezezést követő előnyszabály a 9A javára vált, Petőházi megindulva okosan passzolt sarokba, ezzel gólra váltotta sokadik helyzetüket. Hatalmas taktikai cserével, a végig hibátlanul védő Klimast megbízták a góllövessel. Kitámadt a tanári csapat, ő pedig a rábízott feladatot hibátlanul teljesítve a kapuba pöckölte az egyik támadás után lecsorgó labdát. Tanár-diák együtt örült aznap este, rég nem hallott üdvívalgással követte a továbbjutást érő egyenlítést.

Az elődöntő 11-es iskoladerbivel kezdődött. Az előrehozott döntőnek beharangozott, legtöbb nézőszámú, idegőrlő meccset mindkét fél szurkolói felejthetlenné tették. A végig jobban játszó 11B hibázott először, azt hitték, a labda kint, de Ferenczynek sikerült bent tartania, beadását Réti fél méterről, sarokkal koronázta meg. Az egyenlítés hamar jött, de a 11B helyzeteit még a hosszabbításon át sem tudta értékesíteni, míg a másik oldalon egyetlen veszélyes kontrából majdnem sikerült. A büntetőpárbajban a 11A kezében háromszor volt a továbbjutás, de a 11B-nek a sors visszaadta, amit korábban elvett. Az egyenes kieséses szakaszban a lélektani előny és a szurkolók segítettek először a labdát a kapuba, majd őket a döntőbe juttatni.

A másik elődöntő 42. másodpercében Vavrovics tanár úr személyében a tanárok szereztek előnyt a 10B-vel szemben. Hiányzó kulcsemberek nélkül ez valóban meglepő volt. A 10B egyből válaszolt, kétszer is: 2-1. A tanároknál volt az egyenlítés lehetősége egy büntetővel, de Kiss Zsolt a felső lécre bombázott. A második játékrészben a 10B hamar, könnye-

dén növelte előnyét 4-1-re. A tanárok későn találtak magukra, így egyenlítésre már nem futotta: 4-3.

A bronzmeccs kimenetele várható volt. Míg a 11A legutolsó kupameccsére készült, addig a tanári csapat már az elődöntőben is fáradtan játszott. A jó hangulatú meccs igazságos eredményt hozott: 4-2. A tanárok elégedettek lehettek, a 11A győzelemmel zárt.

A döntő estéjén, a két kiadó helyért, egyenlő erők küzdöttek. A 11B története utolsó Flóris-meccsére készült. Mindkét fél minél korábban meg akarta szerezni a vezetést. A félidő felénél Tavasi kapott labdát, amit a kijövő kapus mellett a hosszú sarokba lőtt: 0-1. A 11B felszívta magát, komolyabb helyzeteket alakítottak ki. Egy beadást követően Tóth lövését senki nem tudta blokkolni: 1-1. A 11B ostrom alá vette a bástyát, de egészen a 2. félidő végéig eredménytelenül. Egy közeli szabadrúgás után a szerencsésen lecsúszó labda a kapuban landolt: 2-1. A szurkolók, játékosok nem tudták, hogyan örüljenek, hihetetlen érzés volt átélni azt a pillanatot. A kitámadásra kényszerített 10B labdát veszített, mellyel Török Tamás a felpályát végigsprintelve besúrt a kegyelemldöfést: 3:1.

Ebben a pillanatban minden feszültség felszabadult, a hármas sípszó is elhangzott. Hosszú ünnepelés követte az idei év utolsó gólját. Rengeteg emlékekkel gazdagodtunk idén is. Nagyszerű érzés volt látni a pálya szélén örömmükben tomboló szurkolókat, és a pályán a játékot élvező játékosokat. Soraimat Vavrovics tanár úr általános érvényű igazságával zárom, amely az idei évben teljesen megvalósult, de a jövőben is méríteni kell belőle: „Tiszta, szép, sportszerű, és mindenekelőtt sérülésmentes meccseket szeretnék látni, s ezzel bizonyára nem vagyok egyedül. A többi formalitás.”

Varga-B. Tamás 11.b

Világot lát(t)unk

Bringával Lutherhez

A biciklitúra olyan, mint az élet. Minden megtörténik benne: az is, amit vársz, és az is, amire csak rémálmaidban gondolsz. Mész felfelé, kapaszkodsz a szerpentin újabb és újabb ívein. Lassan, de haladsz felfelé. Aztán jön a lejtő. Lefelé könnyebb. Olyan, mintha repülnél. Ám a lejtő alján már látod a következő emelkedőt. Lentről nagyon meredek, szinte megmászhatatlan. Mégis nekiindulsz. Felfelé nehezebb. Közben megázol, elázol, majd megszáradsz. Szikkad a tested. Szállást készítesz magadnak. A lehetőségekhez képest a legjobbat. Aztán lebontod, mert odébb kell állnod. Látod a templomok tornyait. Először távolról, mint egy karcolást, aztán közelebbről, ahogy föléd magasodik. Végül belülről, ahogy körbe vesz, rád zárul. És mindig közeledsz a cél felé. Sokszor nem is hiszed, mert eltévedtél – de mégis. A bicikliúton el lehet, sőt, el is kell tévedni. Hogy újra a célra fókuszálhass. A cél most Wittenberg volt. Lutherstadt. Reformáció 500. Fordítva terjedtünk, mint Luther tanai. Délről észak felé. Ez a biciklisnek nehéz irány. A szél miatt. A fő csapásirány: Pozsony, Brünn, Prága, Decin, Drezda, Wittenberg. Horváth Tamás tanár úr osztályának 18 tanulója (és egy „vendéghallgató” lány!) konokul taposta a pedált. 980 kilométert. Az út végére, a wittenbergi vártemplom kapujához érve már ismertük Luther valamennyi tézisé. (Egyébként nagyon szórakoztató részek színesítik a szöveget.) Reggelente ennek olvasásával kezdtük a napot. A magunk

téziseit nem függeszthettük ki, pedig bizonyára mindannyian megszövegeztük. Fejben, az út során. Emelkedéskor és zuhanáskor. A fiúk nagyon sokat beszélgettek a tekerés alatt. Kettes-hármas rajokban, egymás szavába vágva. De néha mindenki elcsendesült – talán a fáradtságtól, talán szükségéből. Bicikli biciklit követett – némán rótták a kilométereket. Csendben, magukban. Jó volt látni őket ebben a haladásban. Látuk Prága és Drezda komor és fenséges tornyait, voltunk „minta” koncentrációs táborban, hallottuk az Elba morajlását egy szörnyű vihar közepette. Bevetettük magunkat Szász-Svájc vadromantikus sziklarenetegébe. Láttuk azokat az ormokat, amelyek annyira lenyűgözték Caspar David Friedrichet, hogy szinte szilárd pontra se volt szüksége, hogy megfesse a német romantika legerősebb képeit. Végignéztük a Zwinger remekműveit Raffaellótól Tiziánig. Ott álltunk a Sixtusi Madonna előtt. Felmásztunk a félelmetes és fenséges königsteini erődbe, amely koronaként emelkedik a hegyláncok fölé. Szerencsés zarándokok voltunk! A nagy bajok elkerültek bennünk, a szépségeket pedig megtaláltuk, (akármilyen magasan

voltak) hála Horváth tanár úr hajlíthatatlanságának: a szépségért küzdeni kell! A nyolcadik nap délután érkezünk meg Wittenbergbe, ahol szinte azonnal eltűntünk a zarándokcsoportok rengetegében. Valószínűleg buszokkal vagy autókkel érkeztek. Mi, pannonthalmiak, biciklivel, csengőszóval gurultunk be a városba. Messziről érkezünk. Sok mindent láttunk és kaptunk az úton. Mégis, amikor begurultunk Wittenbergbe, úgy éreztem, hogy mi is hoztunk valamit Pannonthalmáról Wittenbergnek. Valami nagyon fontosat. Túl a téziseken. A biciklitúra olyan, mint az élet. Minden megtörténik benne: az is, amit vársz, és az is, amire még várni se tudtál. Mész felfelé, kapaszkodsz a szerpentin újabb és újabb ívein. Lassan, de haladsz felfelé.

Komálovics Zoltán magyartanár

Életünk

Családnap 2017

A Pannonhalmi Területi Apátságához tartozó tizenöt egyházközség házaspárai, családjai családnapon vettek részt május végén Győrasszonyfán. Közel száz felnőttet és ötven gyereket láttak vendégül a kultúrház, az óvoda, az iskola tereiben és a község éttermében.

Papp Miklós görögkatolikus parókus, morálteológus és Hutvágner Kamilla családterapeuta-pszichológus előadásain alapuló, tartalmas programon vehettek részt az érdeklődők. A gyerekeket a tápi és győrasszonyfai hitoktatók foglalták le, amíg a szülők az előadásokat hallgatták. Az idén 15. alkalommal megtartott családnap az apátsági egyházközségek egyik fontos eseménye.

Papp Miklós először *A házaspár jó vezetésének sarokkövei* címmel tartott előadást. Két alaptételt emelt ki: a házasságot szakszerűen vezetni kell, ami egy tanulható folyamat. „Fejben dől el a jó élet” – ami jelenti a visszatérő rossz gondolatok „kigyomlálását” és a jókkal való feltöltést. A jó gondolatok forrása lehet a Szentírás, a teológiai irodalom.

A morálteológus évente tervezetten három könyv olvasására buzdított: egy hitéleti, egy szakmai és egy családi témájú könyvet ajánlott. Értékes forrásnak nevezte az emlékeket, hangsúlyozta a tervezés fontosságát, amely figyelembe veszi a házasság szakaszai szerinti feladatokat. Felhívta a figyelmet az imádságos gondolkodás fontosságára: a Lélek megadja, amit tudnotok kell – fogalmazott.

Az előadó, aki feleségével három gyereket nevel, saját élete példájával megerősítve az élmények fontosságáról is beszélt. Mi volt az utolsó közös élmé-

nyetek és minek örül a páros – ennek átgondolására hívott. Papp Miklós szerint a

házasság folyamán más és más örömforrásokat kell keresni, mert a házasság különböző szakaszaiban változó, kinek mi ad élményt. Rámutatott még a házaspár körüli közösség fontosságára, amely barátokat jelent külön-külön a feleknek, de a házasságnak is.

Második előadását a *Vita tanulható* címmel a konfliktuskezelés testi, lelki és teológiai dimenzióiról tartotta, és a vitára mint a nézetek ütköztetésének fontosságára hívta fel a figyelmet. A vita a fejlődés lehetősége, szintén tanulható, és az említett három dimenzió mentén Papp Miklós azt mutatta meg, hogyan kell jól vitázni. Az ütközés, a munka és a konstruktív kompromisszum – ezekre a szakaszokra bontotta le a vita folyamatát. A munka során az egyik feladat egymás meghallgatása, amit úgy kell megtenni, hogy a másik „kinyissa a lelkébe egyre beljebb vezető ajtókat”. A kompromisszumban pedig a nyertes-nyertes állapot testesül meg. Kifejtette: a vitában mindenkinek részigazsága van. A felek akkor jutnak el nagyobb, teljesebb igazságra, ha beszélgetve megismerik egymás tapasztalatát, szempontjait. A morálteológus szerint bűnös életvitellel nem lehet megtalálni az igazságot.

Hutvágner Kamilla családterapeuta-pszichológus a családi élet szakaszait, feladatait és a szeretetnyelveket mutatta be *A családi tűzhely melege* című előadásában. Őva intett attól, hogy azt reméljük, hozzáállásunk segít abban, hogy elkerüljük az élet nehéz, válságos helyzetét. „Ha mindig boldogságra vá-

gyunk, nyomorultak leszünk” – mutatott rá, hogy az élet a nehéz és boldog időszakok természetes váltakozását ígéri és adja. A pszichológus figyelmeztetett: minden életszakasz sajátos feladatokat hoz. A megoldás elmulasztása azt eredményezi, az ember továbbviszi magával a problémát, ami egy idő után kumulálódik és robban. A szeretetnyelvek bemutatásával arra próbált rávezetni, hogyan lehet jól szeretni. Hatékony működésünk feltétele a szeretettünk töltöttsége – figyelmeztetett, és annak kiismerésére és gyakorlására biztatott, hogy párunk milyen módon éli át a szeretetet. A különböző módokat Gary Chapman amerikai párkapcsolati szakértő szeretetnyelvekként határozta meg: elismerő szavak, minőségi idő, ajándékozás, szívésségek és testi érintés.

A találkozót záró szentmisén Várszegi Asztrik főpap egy friss élményét is elmesélte szentbeszédében: Salzburg felé a vonatfülkében ülő utasok egy szó nélkül utazták végig az utat. Okosesszökeikbe mélyedve, a külvilág hangjaitól fülhallgatóval elzárva ültek. „Gyerekeink ebbe nőnek bele, minket pedig az foglalkoztat, mit lehet tenni. Egyetlen recept van: a személyes és a szent. Isten végtelen szeretetében megtalálva a forrást, mi is forduljunk személyes szeretettel, lenyűgöző figyelemmel egymáshoz. Isten is ezzel a szeretettel szeret minket. Gyakoroljuk mi is, és megélhetjük a szeretet csodáit!”

Alumni

Öregdiák-találkozó

Szentmise, kiállítás, sör-virslis, előadások – azaz lelkeség, kultúra, étkezés, oktatás. Ismerős forgatókönyv.

Deli Gergely (Ph'98) mond megnyitó beszédet, mindenki nagyon figyel, megnyílunk. Alább olvasható. Aztán végzős diákjaink villognak, ők az idei „eredmények”, akikre büszkék vagyunk hivatalosan is. Udvarhelyi Márton a Pápai Bencés Gimnáziumot mutatja be a passzív ellenállás idején (TUDOK, 1. díj), Tóth-Heyn Máté *Láttam!* c. fimjében négy négyzetméteren kelti a mozgás illúzióját (OKTV 14. hely), Szálkai Ádám Verdi *Una Solitaria Stanza* c. áriáját adja elő (Konzervatóriumba nyert felvételt), eláll a lélegzetünk, Cirill atya pedig az apátság küldetéséről beszél, múltról, tervekről. Akkor lássuk a nyitóbeszédet!

Tisztelt Főapát úr, kedves diáktársak, tisztelt ünneplő közösség!

Mai találkozáink mottója a híd múlt, jelen és jövő között. Ahhoz, hogy hidat építhessünk, tudnunk kell, hogy miből álljon ez a híd, hogy mi köt össze bennünket, hogy mi az a különleges, csak ránk jellemző kötelék, amely összeköti múlt, jelen és jövő bencés diákjait. Mert ugyan mi közös van bennünk, akiknek csak hetente egyszer volt melegvizünk mosakodásra, és bennünk, akik nyafogunk, ha elment az ingyen wifi? Mi közös van bennünk antikommunistákban, és bennünk, akik csak azért tudjuk, ki volt Gerő Ernő, mert az ország egyik legjobb gimnáziumába jártunk? Mi közös van bennünk, akik az elnyomó rendszer által megbélyegezve csak a miskolci kohómérnök szakra juthattunk be az egyetemre, és bennünk, akik Brüsszelben kortárs táncot tanulhattunk? Mi közös van bennünk, akik nem juthattunk ki még Bécsbe sem, és ben-

nünk, akik az osztálykiránduláson Rómába vagy Spanyolországba utazhattunk? Mi közös van bennünk, akik nyugatra migráltunk, és bennünk, akik migránsokat láttunk vendégül a kollégiumban? Mi közös van bennünk, akik bepanaszoltuk alma materünket az ombudsmannál, és bennünk, akik a politikai rezsim tiltása ellenére titokban összejártunk volt prefektusunkkal? Mi közös van bennünk, akiknek Söveges Dávid atya tanította az irodalmat, és bennünk, akiknek Varga Mátyás atya? Mi közös van bennünk, akik kívülről tudjuk Cicero Verres elleni vádbeszédét, és bennünk, akik latinnak hangzó szavakkal már csak a Harry Potter könyvekben találkozunk? Mi közös van bennünk, akiknek tetszik az új bazilika, és bennünk, akiknek nem tetszik?

Kedves Diáktársaim! Ne legyenek illúzióink. Bennünk semmi közös nincs. Nincs olyan különleges erő, ami csak ránk jellemzően összekötne bennünket. Az, hogy mi mindannyian futottunk annak idején a lányok után, nem különleges, mert minden serdülő fiúra jellemző. Közös, katolikus hitünk sem csak ránk vonatkozó, különleges kötelék, hiszen az minden hívő emberre jellemző.

Egyetlen dolgot tudok említeni, amely összeköthet bennünket, és amely csak a mienk, pannonhalmi diákoké. Ezt az egyetlen erőt fejezi ki a Bencés Diákszövetség jelmondata: Pax et Gaudium! Béke és Öröm! A mi közös békénk nem kiereszolt, nyers erőn és üzleti érdeken nyugvó béke, mint a Pax Romana. A mi békénk csak a közös előjárónk döntésébe szerezett történő belenyugvás békéje lehet. A mi örömünk pedig nem a vágykielégítés, az anyagi siker vagy akár az erkölcsi elismerés. A mi örömünk csakis a ránk kiszabott feladatok örömteli elfogadása lehet.

És ekkor rögtön világosan megértjük, hogy jelmondatunk, a pax et gaudium, a béke és öröm, nem két különböző dolog, hanem egyetlen, minket létrehozó, megtartó és üdvözítő erő, mégpedig az Isten akaratába történő örömteli belenyugvás békéje. Ez a béke nem kompromisszumokból, hanem alázatos lemondásokból áll. Ez az öröm nem kívülről, hanem belülről jön. Békés örömünk egyetlen forrása megnyugvás Isten akaratában, saját akaratunktól, akaratosságunktól való megszabadulás révén.

Kedves idősebb diáktársaim! Fogadjatok el bennünket, fiatalokat, bármennyire is különbözünk tőletek. Kedves fiatalabb diáktársaim! Fontoljátok meg, hogy sohasem lesztek igazán boldogok, ha állandóan az önmegvalósítással foglalkoztok, és nem tapasztaljátok meg az előjárónk akaratába történő belenyugvás békés örömét. Csak ez a békés öröm, az alázatos feladatvállalás békés öröme tehet minket, pannonhalmi diákokat különlegessé. És hát természetesen ezt nem kaptuk meg automatikusan a zöld érettségi bizonyítvánnyal. Ezért minden nap, mindannyiunknak 12 évestől 112 éves korig meg kell küzdenünk. Kezdjük azzal, hogy békés örömmel elfogadjuk az itt élő közösség döntését, hogy miképp alakítja át a bazilikát, vagy hogy elfogadjuk, miként szervezi és valósítja meg gyermekeink és unokáink oktatását. Folytassuk azzal, hogy szabadiidőnkkel, anyagi eszközeinkkel támogatjuk a most itt élő közösség és annak előjárójának döntéseit. Kedves Diáktársaim! Mint látjátok, feladatunk, a híd építése múlt, jelen és jövő között roppant egyszerű. Csak imádkoznunk és dolgoznunk kell.

Köszönöm, hogy meghallgattatok! Pax et gaudium!

Életünk

Pannonhalma objektívben

Kislépcsőház. Vadszölő. Lengőajtó. Stúdium. Pad. Diákkápolna. Tetőtér. Qpac. Egyszerű, egyértelmű fogalmak. Ha lehunyom a szemem, mégis mást látok én, aki '91B, mint aki '67A. Mert képekben gondolkodunk, és képekre emlékezünk. Például Tólos Zoli bácsi (Tozó) legendákká nemesült ballagási képeire. Vagy a hunyorító, kópés mosolyú, sötét hajú fiúra. Az egymásba fonódó göcsörtös öreg és pihe-puha gyermekkézre. A Mont Blanc felé araszoló perspektívájára. Sokan sokféle fotót tettek hozzá Pannonhalma évezredes tablójához. Tavaly, amikor közösségekben voltunk, és idén, amikor közös házat nyitottunk, állandó „házi” fotósunk, Horváth Tamás tanár úr mellett sok-sok más fotóst is idehívtunk. Alkotni, együtt gondolkodni, megörökíteni.

Pályi Zsófia, Merényi Zita, Hajdú D. András, Kun Zoltán, Mátyás Attila, Marcali Gábor, Orosz Sándor, Kummer János, Újvári Sándor, Krizsán Csaba, Lambert

Attila fordult meg, és fotózott az ezeréves falak között. Rengeteg spontán pillanatot csíptek el objektíveikkel, éles szemükkel, fotós látásmódjukkal. Közülük hármat arról faggattunk, hogy véleményük szerint mi az a többlet, a varázslat, az a megfoghatatlan plusz, amely a képek helyszínét, kulisszáját, szeretett Qpacunkat, Pannonhalmánkat, Magyarország egyetlen és egyedi helyévé teszi.

Hajdú D. András, tizenkilencszeres Magyar Sajtófotó Pályázat-díjas

Három válaszom van. Az egyik: Pannonhalmán mindig lelkes a közönség. Amikor elmegyek valamilyen programra, én akkor az arcokat figyelem és fotózom. A Főapátságban előforduló közönségeket jó fotózni, mert látszik rajtuk, hogy figyelnek, hogy érdeklődnek, hogy tényleg ott vannak, bevonódtak az eseménybe. A másik válasz egy kulturális

vonatkozás. Egyedülálló, hogy a bencések mecénásként egy téma köré épített komplex fotós tartalmakat, kulturális missziókat támogatnak. A mostani közegben ilyenekkel nem nagyon lehet találkozni. Nekem ultraszuper élmény volt mind az *Osztás 10x10*, mind az *Egy közös ház* fotókiállítás – ilyen egyszerűen nincs máshol Magyarországon. A harmadik válaszom pedig egy hely-

színhez kapcsolódik, a Mátyás-korabeli kerengőhöz. Nagyon pörgős életet élünk, tele határidőkkel, állandóan rángatják a bajszunkat. A kerengő azonban olyan hely, ahová én minden pannonthalmi fotózásom alkalmával többször is visszamentem, és nem mindig fotózni. Mert az egy olyan hely, ahol az ember félórát sétál, és teljesen kinullázza magából azokat az öröleteket, amelyekben nap mint nap benne van. Én nem tudom, mi van ott, de megyek harminc percet és utána tiszta az agyam. Egyszerűen feltölt.

Életünk

Krizsán Csaba, a Magyar Távirati Iroda regionális tudósítója

Nekem Pannonhalma meghatározó helyszín az életemben. Gyerekkoromtól, az ezredforduló óta – akkor még nem dolgoztam a sajtóban – számtalanszor elmentem Győrből Pannonhalmára kerékpárral, edzeni. Ott, a Főapátság körül iktattam be a hegymeneteket. Aztán fotóriporterként 2006 óta szinte minden eseményről tudósítok, de már előtte is jártam oda esküvőket fotózni. Talán nem túlzás azt mondani, hogy szinte hazajárok, és minden ottlétemkor azt érzem, hogy feltölt valami pluszszal, mert kisugárzása van. A környezet, a természet, az épületek együtt. Tizenegy éve járok Pannonhalmára, és napilaposként rengeteg fotóm van a helyről. A legutóbbi élményem, ami

nagyon megérintett, és fotózás szempontjából is különleges volt, az Placid atya temetése volt február elején. Maga az esemény sem mindennapi, hogy egy ilyen kort megélt és ennyire ismertté vált, híres benecést temetnek. Maga a szertartás is különleges volt, kezdődött a Bazilikában, és a gyászmenet néma csendben átvonult a Boldogasszony-kápolnába. Az időjárás is nagyon furcsa volt. Néha kisütött a nap, de csak pár percre, alacsonyan gomolyogtak felhők, és a ködfoltok mögül ki-kibukkant a kápol-

na tornya. Nagyon érdekes volt számomra és fotós szempontból izgalmas kihívás, amikor a gyászoló sokaság már elhaladt a Millenniumi Emlékmű mellett, és a háttérben, mögöttük felsejlett a naplementében a Bazilika tornya. Anynyira igyekeztem ezt a pillanatot elcsípni, hogy sikerült el is esnem a fotózás közben. Ez olyan esemény volt, amikor nagyon sokféle arcát mutatta meg a Főapátság: a fenségeset, a gyászolót, a természetközeli.

Pályi Zsófia, Hemző Károly-díjas

Pannonhalma helyből különleges hely, hiszen ott van egy hegy, amely kiemelkedik a Kisalföld síkjából. És a domb tetjén ott van egy ezeréves ház. Amiatt, hogy kiemelkedik a környezetéből, rögtön különleges fényviszonyok teremtnének, a naplementét, a napfelkeltét szabadon lehet értékelni.

Legutóbb a vívókat fotóztam nálatok, és nekem egyetlen hatalmas öröm volt az egész munka. Nincs olyan díszlet Pannonhalmán, nincs olyan helyszín, amelybe ha behelyezünk embereket – akik önmagukban is izgalmasak –, ne úgy fognák keretbe ezeket az embereket és mozzanatokot, hogy a pusztalétükkel még többet hozzátesznek a képekhez. Akár a levendulamezők, akár a régi kerengő, akár a könyvtár – mindmind hozzáadnak egy-egy fotó hangulatához. Nekem a Bazilika egy külön történet. Mindig lenyűgöz a kerek ónixablak egyszerűsége, amely nagyon finom szórt fényt ad. Olyan szép fények mozognak ott egész nap, hogy a templomot fény szempontjából is az egész épületegyüttes spirituális központjává emelik.

Rendkívüli prefektusok

Interjú Németh Tamással

Győrben, a Czuczorban végeztél. Már a diákéveid alatt elhatároztad, hogy pedagógus szeretnél lenni pont egy bencés gimnáziumban? Talán az ottani évek motiváltak? Miért éppen magyar?

Pedagógus? Konkrétan prefektus akartam lenni. Mint a bencés diákok általában, ezt nagyon könnyű feladatnak gondoltam, ami valahol a munka és a szórakozás határán van. A bencés gimnáziumot pedig akkoriban – a munkaerőpiaci helyzet korlátozott ismeretében – magától értetődőnek gondoltam. Szerettünk Győrbe járni. Büszkéek voltunk az iskolánkra, öntudatos bencés diákok voltunk. Ott tanítani – ez komoly presztízst jelentett a szemünkben, úgyhogy egész sokan kacérkodtunk ezzel. A magyar gyerekkori szerelem volt. Azt hiszem, én leginkább könyvek közt érzem otthon magam, az irodalom pedig már az *Öreg néne őzikéjével* belopta magát a szívembe, ezért a gimnáziumi éveim alatt inkább az volt a kérdés, mi legyen a másik szakom. A klasszika-filológia és a művészettörténet is nagyon vonzott, így csak a hajrában döntöttem a történelem mellett.

Érzel-e különbséget az akkori győri iskola és a jelenlegi Pannonhalmi között? Ha igen, akkor mi az? Úgy tudom, rögtön az első munkahelyed ez. Erre, ilyenre számítottál a czuczoros élmények fényében?

Az akkori Czuczor jóval közelebb állt Pannonhalmához, mint a mai. Hogy a legkézenfekvőbb hasonlóságokat említsem: hatnapos iskolahét volt havi hazautazásokkal, lányok nélkül; nagy meglepetés tehát nem ért. Számomra (nyilván nem véletlenül) a prefektusi szerepkör tűnik a legfontosabb különbségnek, hiszen a prefektusok Győrben tényleg „csupán” kollégiumi nevelőtanárok voltak, akik nem kötődtek szorosan egy-egy osztályhoz, az osztályfőnöki és prefektusi feladatok ezért egyértelműen elkülönültek. Pannonhalmán egy prefektus munkája jóval sokrétűbb, és persze sokkal több lehetőséget is tartogat – csak rajtunk múlik, hogy mennyire tudunk élni ezekkel. Olyan személyes kapcsolatok kialakítására, olyan komplex értékközvetítésre van módunk, ami a legtöbb iskolában elképzelhetetlen. Ezért is érzem magam szerencsésnek, hogy itt kezddhetem a pályámat.

2011-ben egyből mély vízbe kerültél mint a hetedikesek osztályfőnöke. Hogyan élted, éled meg első osztályod elballagását?

Szerintem csak az új osztály érkezésével kezdem majd igazán felfogni, hogy ez a korszak véget ért. A banketten azt

mondtam, ez nekem sem csak hat évre szól. Elképesztő, hogy mennyi mindent – mélypontokat és katartikus pillanatokat, ünnepeket és szürke hétköznapiakat – éltünk át együtt, és közben mindannyian formálódunk. Megszerettem ezt a társaságot; senki sem tudja hat éven át titkolni a legjobb arcát, és ha visszagondolok erre az időszakra, én leginkább ezeket az arcokat látom. Bizonyára ez az oka annak is, hogy az utolsó hónapokban – legnagyobb bosszúságomra – már senkire nem tudtam annyira haragudni, amennyire kellett volna. A fiúk élcelődve mondogatták, hogy akárhány osztályom lehet, de első osztályom mindig csak egy lesz. Nem találok a fogást ezen az állításon.

Milyen nehézséget, illetve esetleg könnyítést jelentett számodra az, hogy nem csupán osztályfőnök-prefektusként, de szaktanárként is jelen voltál diákjaid életében?

Optimális esetben a két szerep kiegészíti és támogatja egymást, ezért én ezt is leginkább lehetőségként éltem meg. A közös élmények néha egészen megdöbbentő mértékben könnyítették meg a szaktanári munkát, és a szűkebb értelemben vett tanítást sem próbáltam szigorúan az osztályterem falai között tartani. Volt egy elképzelésem arról, hogy mit szeretnék a hat év alatt a világból megmutatni, és ennek ugyanannyira része volt az órai munka, mint a kirándulások, az osztálymozik vagy akár az esti imák.

Előző osztályodat sikerült végigvinned bencés prefektustárs nélkül. Voltak-e ebből kifolyólag nehézségeitek, és ha igen, hogyan sikerült áthidalni ezeket?

Úgy érzem, mindkét prefektustársammal megtaláltuk a közös hangot, és hatékonyan tudtunk együttműködni, de azt nem állíthatom, hogy soha ne lett volna emiatt hiányérzetünk. Egy bencés prefektus nemcsak gyakorlati segítséget jelent (mondjuk, egy osztálymise megszervezésében vagy egy rekollektió során), hanem egy másik nézőpontot is. Kétségtelenül előnyös, ha egy pannonhalmi diáknak lehetősége nyílik ezzel mélyebben is megismerkedni.

Életed eddigi legnagyobb pillanata következik hamarosan. Apuka lesz! Így azon fiatal prefektuskollégák közé fogsz tartozni, akiket nem csupán párjuk, de kisgyermekük is várja otthon. Időbeosztásunk miatt számodra is nehezebb lesz a távollét bizonyos kulcsfontosságú időpontokban. Hogyan igyekszel, szerinted hogyan lesz módod helytállni, kompenzálni otthon is mint családapa?

Rendkívüli prefektusok

Lódíthatnék valami tetszetőset, de inkább bevallom: fogalmam sincs. Az öröm mellett sok bennem a félelem, úgy érzem, a következő egy évemre legalább három év kéne, de nem kell messzire menni a pozitív példákért, hiszen azért elő-előfordulnak gyakorló apák a prefektusi karban... Azzal nyugtatom magam: ha nekik sikerül megteremteniük az egyensúlyt, akkor valahogy talán nekem is sikerülni fog. Egyébként hajlamos vagyok túlvállalni magam, úgyhogy a helyzet nem lesz teljesen ismeretlen.

Verával, a feleségeddel mindketen pedagógusok vagytok. Szokták mondani, hogy „a suszter cipője lukas”. Mit gondolsz, mi lesz nehezebb? Harmincegynéhány gyerek a kollégiumban, vagy egy saját otthon?

A saját gyermek egyrészt a legnagyobb felelősség: ha én jól csinálom, a leendő prefektusnak már csak teregetnie kell; ha elrontom, úgysem tudja helyrehozni. Nem kérdés tehát, hogy melyik a nehezebb. Másrészt persze a gyermek a legnagyobb lehetőség is: most végre száz százalékig kiélhetem a pedagógiai szenvedélyemet, és a végén nem hibáztathatok senkit (na jó, a feleségemen kívül senkit). Hogy hálás vagy traumatizált felnőtt lesz-e, azt nehéz megmondani. De félretéve a tréfát: attól tartok legjobban, hogy el fogom kényeztetni.

Hetedik éve vagytok Pannonhalmán, de még mindig rácsodálkozom egy-egy kolléga sokoldalúságára. Ez nálad fokozottan így van: komolyzene és hangszerstudás, irodalom és otthoni kis könyvtár, filmek és filmkritikák, kosárlabda és túrázás, gourmet ételek és azok elkészítése, illetve neveinek elsajátítása, és még folytathatnám... Hogy jött mindez?

Tudnál sorrendiséget felmutatni a kedvencek között? Kell egyáltalán sorrendnek lenni? Mikor van minderre idő, lehetőség?

A művészetek – mindenféle művészet – iránti szenvedély alapvetően határoz meg engem, vagyis áthatja a mindennapjaimat. Ez az a kalap, ami alatt sok minden – a zene, a filmek, és persze az irodalom is – elfér. Sorrendet állítani ezek között nehezen tudnék, mert a kifejezési forma számomra másodlagos a minőség mögött. Nem hiszem például, hogy olvasni eredendően magasabb rendű volna, mint filmet nézni; csakis az a kérdés: jó-e az a film? Jó-e a könyv? Az irodalomnak persze van némi elsőbbsége az életemben, mert ez a munkám, ez tudományként is erősebben foglalkoztat, vagyis folyton követelményeket támaszt velem szemben – ebből következik, hogy mindig többet foglalkozom vele, mint a többivel. De végül is szerencsésnek érzem magam, mert a szórakozás és a hivatás határai nálam elmosódnak, és ez nyilván az időbefektetés szempontjából sem mellékes. Ami egyéb szenvedélyeimre illeti: igyekszem nyitott lenni a világra; a változottság, gondolom, ebből következik. Meg kell viszont jegyeznem, hogy én elsősorban az ingyenc ételek elfogyasztásában szoktam jeleskedni, az elkészítésben Verával lehetetlen versenyezni.

Következő osztályod a 9.b lesz. Milyen várakozás, elvárás, készülődés van benned szeptemberre?

Egy teljesen új kihívásra számítok, mert úgy tapasztaltam, hogy a B-s osztályok előnyei és problémái is mások, mint amilyenekkel az elmúlt hat évben szembesültem. Örülök a „tisza lapnak”, de természetes, hogy tartok is tőle, hiszen a személyes kapcsolatot és a bizalmat nem könnyű kiépíteni, és most megint nulláról indulok. Ugyanakkor tudom, hogy az első osztályom sok mindenre megtanított, ezért bízom benne, hogy nemcsak nekem lesz könnyebb, hanem a szeptemberben érkező fiúknak is. A célokat tulajdonképpen könnyű összefoglalni: szeretném még jobban csinálni.

az interjút Pogány Péter készítette

Akikre büszkék vagyunk

Rátkai István 12.b, Sakk Diákolimpia 1. hely

Vas megyéből származom. Szombathelyen születtem és Vasszentmihályon nevelkedtem. Már 5 éves koromtól kezdve ministrálok. Testvéreimmel együtt 9 évesen kezdtem versenyszerűen sakkolni. Idén értem el a legjobb eredményemet: Miskolcon áprilisban sikerült megnyernem az országos diákolimpiai döntőt. Nagyon szeretek focizni és mérkőzéseket fűjni, ezért nagyon szívesen voltam idén szervezője a Flóris- és Botond-kupának. Nagyon szeretek orgonálni, korábban zongoráztam és furulyáztam. Matek-, fizika- és hittan tanár szakon szeretnék továbbtanulni. Nagyon szép négy évet töltöttem el Pannonhalmán, ahol rengeteg barátot szereztem, és megszámlálhatatlan élménnyel gazdagodtam, ezért nagyon hálás vagyok Pannonhalmának.

Gucsik Bence Arnold 11.b, TUDOK Biológia 2. hely

2018-ban fogok érettségizni Juhász-Laczik Albin atya osztályában. Sopron mellől egy kis faluból, Harkáról jöttem. Édesanyám egy soproni általános iskolában történelem–földrajz szakos tanár, édesapám pedig geofizikus. Számos hobbim van: érdekel a természetfotózás, asztrofotózás, túrázás, bushcraft, botanika, geológia, paleontológia, meteoritika, csillagászat. A 2016–17-es tanév folyamán részt vettem a TUDOK tematikus konferenciákon, melyeken második díjjal jutalmaztak. Előadásom témája a gimnáziumunk mellett elterülő rét természetvédelmi értékeinek bemutatása és egy igen ritka növény, a méhbangó (*Ophrys apifera*) megtalálása volt.

Ha jól emlékszem, még az általános iskola 2. osztályában határoztam el, hogy nekem Pannonhalmán kell tanulnom, szóval amikor felvettek, egy álom vált valóra. Jelenleg a Debreceni Egyetem Agrártudományi Karára készülök, bár még elég bizonytalan vagyok a jövőmmel kapcsolatban.

Szlovicsák Béla 12.b, Latin OKTV 3. hely

Én, Szlovicsák Béla, Alsónémedről jöttem, amely egy Pesthez közeli kisebb település. A latint Pannonhalmán kezdtem el tanulni, és nem csak megszerettem, de jobban el is sajátítottam, mint azt valaha is gondoltam volna, köszönhetően Csértán Judit tanárnőnek. Időtöltésként elég sokat társasjátékoztunk Pannonhalmán a barátaimmal, hiszen itt ismerkedtünk meg ennek a nagyszerű hobbinak a valódi mélységeivel. Pannonhalmán rengeteget jelentett számomra, egy biztos pontot, egy nyitottabb látásmódot, a helyet, ahol megtanultam hinni, és egy utat, amin megérthetem, hogy ki vagyok, honnan jövök és hová tartok. Tanulmányaimat (nagy valószínűséggel) az ELTE Tanárképző karán folytatom, matek–latin szakon.

Ernyey Dániel 11.b, Kémia OKTV 13. hely, Oláh György Kémiaverseny 2. hely

Szombathelyről érkeztem, azonban már harmadik éve a pannonhalmi lépcsőket koptatom. Mindig is ebbe az iskolába szerettem volna járni, annak ellenére, hogy nem sokat tudtam róla. Azóta rájöttem, hogy ez volt életem egyik legjobb döntése. Itt a Qpacon tapasztaltam meg, hogy milyen jó is a sportolás, milyen jó a 0–24 órában folyó közösségi élet, milyen is egy értelmiségi iskola. Sok eredményt sikerült elérnem itt-tartózkodásom alatt, de elsősorban nem a versenyekre gondolok. Gondolok itt arra, hogy részese lehetek az iskola egyik legjobb osztályközösségének, vannak emberek, akiket barátainak mondhatok, és nagyszerű tanárainknak köszönhetően az érettségitől sem kell tartanom. Számomra Pannonhalmát a többi gimnáziummal szemben mássá a teljesen különböző lelkület és hozzáállás teszi. Itt nem több a tanár a diáknál, hanem a tanár és a diák közösen próbál valami egész életre szólót alkotni.

Pamper Zsolt 12.b, TUDOK Társadalomtudomány és szociológia különdíj

Budapesten születtem, és ott is jártam általános iskolába. Négy pannonhalmi évem során állandó látogatója voltam Ambrus atya mozijának, a péntek esti előadásoknak, akárcsak a Flóris-kupa mérkőzéseinek. Emellett – mivel a zene a hobbim – jártam az egyházzene-szakképzésre, tagja voltam a kórusnak és a Bencés Big Bandnek is. Humán beállítottságúnak tartom magam, ezért jártam magyar és történelem fakultációra, valamint nyelvi és jogszakkörre. A legjobb versenyeredményeimet is versmondásban értem el, emellett különdíjat nyertem a Tudományos diákkonferencián az oroszvári kastély ügyében végzett kutatásomért. Az elméleti tanulmányokon túl ebben a négy évben számtalan életre szóló élményben és kalandban is részem volt. Hálásan köszönöm a gimnáziumnak, hogy a következő tanévben az Egyesült Államokban lesz lehetőségem tanulni egy testvérisikolai ösztöndíjjal. Utána pedig Budapesten szeretnék jogot tanulni az ELTE-n.

Akikre büszkéek vagyunk

Udvarhelyi Márton 12.b, TUDOK Történelem 1. hely

Idén érettségiztem Pannonhalmán. Mivel édesapám öregdiák, így soha nem volt kérdés, hol fogok tanulni. Ez a helyzet azonban sok nehézséget okozott, így az első két év nehezen telt. Tizenegyedikben (harmadikban) aztán elhatároztam, hogy ki akarom használni azt a rengeteg lehetőséget, amit a hely nyújt, mind tanulásban, mind kultúrában és sportban. Azt kell mondjam, nem bántam meg, sőt! Pannonhalmára számomra éppen ezért lett szép és ezért különleges. A történelem mindig is lenyűgözött, Pannonhalmán pedig rendkívül erős eredményeket érnek el a diákok többek közt ezen a területen is (persze a tanáraink támogatásának is köszönhetően, például Schilde René tanár úr a versenyre való felkészülésben is rengeteget segített). A jövő évet külföldön szeretném tölteni, utána pedig Magyarországon fogok jogot tanulni az ELTE jogi karán.

Csegei Zoltán 12.b, Történelem OKTV 3. hely

Négy évvel ezelőtt kezdtem el Pannonhalmán tanulni, az egyik legfontosabb dolog, amivel itt megismerkedtem, az a sok, különféle érték egymás melletti érvényessége. A bencés gimnáziumban eltöltött évek kiváló lehetőséget adtak mind az intellektuális ismeretek elsajátítására, mind a művészetekben való elmélyedésre. Az idei év legnagyobb eredménye a történelem OKTV-n elért 3. helyezés. Ezek mellett a költészet is fontos szerepet tölt be az életemben, a helyi stílgyakosokkal már dolgozunk a harmadik antológia kiadásán. Tanulmányaimat a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen fogom folytatni államtudományi szakon.

Kállay Albert 12.b, Történelem OKTV 10. hely

Budapest mellett lakom, innen érkeztem Pannonhalmára, ahol négy meghatározó évet töltöttem, rengeteg mindent kapva a helytől, és az itt élő közösség különböző tagjaitól. Rendkívül szimpatikus nekem, hogy az iskola egyik legfontosabb célkitűzése, hogy az ideérkező fiúkból önálló és egyedi gondolkodásra, kérdésfeltevésre képes embereket faragjon. A hely keretei között létrejövő kapcsolatok maradandók, a már-már testvéri viszony felérő barátságoktól elkezdve minden pannonhalmi összetartásáig. Egyetemi tanulmányaimat a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Gazdálkodás Karon szeretném elkezdni. Kedvenc időtöltéseim a kosárlabda, a zongora, és a barátaimmal eltöltött minőségi idő. Közhelynek tűnhet, és lehet, hogy tényleg az is, de tapasztalataim alapján nem tudom elégszer hangsúlyozni a Pannonhalmára által nyújtott lehetőségek kihasználásának fontosságát.

Balassa Máté 11.b, Angol OKTV 5. hely

Debrecenben születtem, és amikor épp nem Pannonhalmán vagyok, Bocskai kertben lakom a családommal. Szinte az első emlékeim óta a nyelvek – írásuk, de még inkább a beszéd – foglalkoztatnak; ehhez társul az elektronika és a közlekedés iránti mély megbecsülésem. Ha nem alszom vagy olvasok, akkor előszeretettel tévedek el szánt szándékkal idegen városokban. Úgy gondolom, hogy az emberiség legáthatóbb önmegerősítése, amikor egy szép helyen barátságos ismeretlenekkel lehet találkozni. Nagyon hosszú ideje tanulok angolul, és tanulok a világról angolul. Szinte univerzális az Uráltól nyugatra a napjainkban használt „amerikai nyelv”. Amikor Pannonhalmára jöttem, a latint választottam másodiknak, mivel minden, múlt század előtti írásban hasonlóan egyöntetű a jelenléte. Mindkét nyelvet hatalmas élmény megismerni, a magyarhoz képest teljesen idegen gondolkodásmódjuk felbecsülhetetlen érték.

Tóth-Heyn Máté 12.b, Film OKTV 14. hely

Ötgyerekes pesti családban nőttem fel, akikkel korábban többször is az apátság falai közt töltöttük a húsvéti ünnepeket. A legnagyobb előnyöm az volt, hogy Pannonhalmát én választottam magamnak, éppen ezért, ha rosszul éreztem magam a hegyen, csakis magamra haragudhattam.

A négy év során sokféleképpen próbáltam kitölteni a szabadidőmet: volt, hogy a sportra koncentráltam és rendszeresen eljártam futni, volt, hogy inkább a barátaimmal töltöttem a szabad perceimet. Tizedikben fontos fordulópontra volt a művészeti kurzus, ahol úgy megtetszett a filmkészítés, hogy ez hamarosan a kedvenc hobbimmá vált. Később a hálótársaimmal rendszeresen készítettünk rövidfilmeket, amelyekkel időnként szép eredményeket értünk el diákfilmszemléken. Tizenkettedik év elejére kikristályosodott, hogy a gimnázium után is ezzel szeretnék foglalkozni, így jelentkezésemet ilyen irányú egyetemi szakokra adtam be. Pannonhalmára számomra mindig a kapcsolatokról szólt. Már az első évben remek barátságok kötődtek, amelyek később csak tovább mélyültek, és reményeim szerint a távolba mutatnak.

Akikre büszkék vagyunk

Vívósikerek

A 2016–2017-es tanévben az elmúlt tíz év talán legsikeresebb vívó évadát zártuk. Három diákolimpiai érem csapatban (arany – férfi tőr VI. korcsoport; ezüst – férfi tőr V. korcsoport és bronz – férfi tőr V. korcsoport), a sulívívó versenyen hat arany, négy ezüst és három bronz, ráadásul a tőr gáladöntőben két pannonthalmi diák vív ez első helyért a vívó olimpiakonok és kilencszáz néző előtt. Hatvan egyesületi vívó a délutáni edzéseken, huszonhat hetedikes vívó a délelőtti iskolai órarendi vívás keretében. Az év során ismét meglátogattott minket az olimpiai bajnok Szász Emese, elkészült a QPAC logója, és még a vívófotózásra is jutott idő a tanév végén. Az érmet szerzett vívók: Bácskai Bence, Gyenesé Mátyás, Horváth László, Macsek Bálint, Németh Gellért, Őri Csongor, Pörzsi Marcell, Radimeczky Géza, Sipos Tamás, Sötét Áron, Szi Benedek, Szócs Marcell, Takács Attila és Tóth Márton. Mesterek: Polgár Pál és Stánitz Attila. Jövőre a gálemelegítővel folytatjuk!

Dejcsics Konrád QPAC BDSE tőr szakosztályvezető

Atlétikai sikerek

Miért is vagyunk büszkék rájuk? Azért, mert kimagasló országos atlétikai eredményeket értek el, azért, mert kiváló tanulók és nem utolsósorban, a mi diákjaink. Eredményeink a versenyek időrendje szerint:

KIDS mezsei futás: 1. helyezés

Mezei futás:

- körzeti bajnokság: 1. helyezés
- megyei döntő: 2. helyezés
- országos döntő: 4. helyezés

Pályabajnokság 4x1000 m-es váltó:

- körzeti bajnokság: 1. helyezés
- megyei döntő: 1. helyezés
- országos döntő: 3. helyezés

Ezek a versenyek a csapat különböző felállásban szerepelt. Tagjai remek munkát végeztek, kitartóan és lelkesen készültek egész éven át, annak ellenére, hogy voltak mélypontok (sérülések, betegségek). Segítették, támogatták egymást az edzéseken és versenyeken, lemondtak a szabadidős

tevékenységeikről – még a fociról is! Mindezt a közös siker érdekében.

Biros Benedek (VIII.), Szegszárdy Bendegúz (IX. B), Sári Mátyás (VII.), Szabó Sámuel (IX. B), Borka Vince (VIII.) és Hartmann Dániel (VII.) Róluk szól a történet, ők azok, akikre igazán büszkék lehetünk.

Török Loránd edző

Kosárlabda-sikerek

Iskolánkban négy kosárlabdacsapata van, négy korcsoportban. Idén a legkisebbek megyei döntőig jutottak, a kadetok a győri városi bajnokságot nyerték, öregdiákjaink bronzérmesek lettek a megyei felnőtt bajnokságon.

A legnagyobb sikert az ifik, a végzős gimnazisták érték el. Megnyerték a diákolimpia profi és amatőr megyei döntőjét is, majd az amatőr országos döntőben is csak egyetlen meccset veszítettek, azt is hosszabbításban. A 3. hely nagyon szép eredmény,

ami mögött rengeteg közös munka áll. Lemondás a könnyed délutáni lötyögésről, az esti semmittevésről, illetve ezek helyett nap mint nap edzés és az önfeledt játék öröme. És valami plusz: a közös céljainkért való odaadás, az összetartozás tudata.

A sikert együtt érték el (a fotón balról jobbra): Czémán Róbert, Barth Zsigmond, Ferenczy Péter, Rózsás Norbert, Vámosi Filip, Tóth Máté, Lits Benedek, Láng Rudolf, Kállay Albert, Erdőssy István edző, Berzi András, Török Lőrinc, Borzsák István, Iván Soma, Szilágyi Vince, Kovács Balázs, Kiss Marcell.

Erdőssy István edző

KÖZÖSHÁZ
Pannonhalma 2017

Közös ház

KÖZÖS HÁZUNK, A MIÉNK, OTTHON

2017-ben másodszor fűzi fel a Pannonhalmi Főapátság a kulturális évadot tematikus szála. Az idei központi szervező gondolat ezúttal a Közös Ház, aminek jegyében számos programot szerveztünk, szervezünk a Kulturális Iroda tartalmi és kreatív irányításával. Elektrográfiai kiállítástól a kortárs művészeti fesztiválig számos program épül a Közös Ház gondolatára, amely éppen azt szolgálja, hogy ebben az évben egyre többen úgy tekintsenek az egyházra, és benne Pannonhalmára: közös házunk, a miénk, otthon.

Június elején nyílt meg a Hajlék...

Pannonhalma városközpontjában, az egykori majorsági épületben működő Pannonhalmi Apátsági Múzeum és Galéria új, elektrográfiai tárlata az otthon és otthontalanság témakörét járja körbe. Az elektrográfia körébe tartoznak a nyomtató, fénymásoló, számítógép újszerű, alkotó módon történő felhasználásával készülő munkák, tehát digitálisan átdolgozott, feldolgozott, nyomtatott alkotások, installációk. Viszonylag modern művészeti ágról van szó, ehhez képest talán meglepő, hogy a kiállító hatvan művész életkorát tekintve milyen széles skálán mozog: harmincéves művészek éppúgy alkotnak digitális technikákkal, mint a nyolcvanéves grafikusok, szobrászok. A közel száz alkotás között még video installáció is látható. „Az igen gazdag kifejezési módokkal megalkotott művek azt mutatják be, ki hol talál hajlékot vagy menedéket,

ahol megpihenhet, meditálhat, élhet és tevékenykedhet” – fogalmazta meg kurátori összegzésében a kiállítás lényegét Haász Ágnes. „Vagy éppen a hajlék hiányát – a hajléktalanságot, hontalanságot – jelenítik meg drámai és groteszk alkotások. Minden egyes mű a szerzők sokszínű, egyéni világáról ad képet – hol drámaian, hol költőien, humorral vagy éppen groteszk módon, rejtőzködve vagy nyíltan színt vallva; alapokat, kapaszkodókat, megnyugvást keresve; helyet építve magának, melyet a síkból és a térből, a földből és univerzumból különít el vagy sajátít ki. A modern képzőművészet terepében megjelenő technikai eszközök, találmányok egyre jelentősebb szerepet kapnak. Használatuk olyan kifejezési eszközökhöz jutattják a művészeket, ame-

lyek által árnyaltabban, változatosan, új megközelítési irányokat kijelölve gazdagítják a művészi önkifejezést, segítik a modern vizuális nyelvezet megújulását” – zárja ismertetőjét Haász Ágnes kurátor.

Az ingyenes kiállítás érdekessége, hogy a művészek megosztják a hajléklánc rajzolatát, a látogatók bekapcsolódhatnak és tovább folytathatják a rajzot, kiegészíthetik, gazdagíthatják a saját élményvilágukkal. A tárlat október elsején zárja kapuit.

2018-ig látogatható a Reformáció 500

A Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban a reformáció kezdetének 500. évfordulójára emlékezve rendeztek be egy kamarakiállítást. A tíz tárlóban a reformáció szellemi atyjainak, legjelentősebb képviselőinek a legnagyobb hazai apátsági könyvgyűjteményben őrzött műveit az idelátogatók jövő év március 21-ig tekinthetik meg. A kiállítás megemlékezik Luther Mártonról, Rotterdami Erasmusról, Ulrich Zwingliről, Philipp Melancthonról, Kálvin Jánosról. A tárlókban korabeli könyvkötésekkel idézik meg alakjukat. Szokás volt, hogy műveiket vaknyomásos bőrkötésben adták ki, a szerző – és a kiadást szponzoráló főúr – portréjával. Bemutatják a korabeli Luther- és Kálvin-munkákat is. Válogatást láthatunk a reformáció egyik legmesszebb ható eredményéből, az eredeti

nyelvű forrásokból dolgozó, nemzeti nyelvű szentírásfordításokból is. Megtekinthető a magyar erasmisták legjelesebbje, Sylvester János Újszövetsége is, amely az első Magyarországon, magyar nyelven megjelent mű.

Pázmány Péter mellett felidézik a több irodalmi műfajban jeleskedő bencés, Guzmics Izidor alakját, aki a 19. században a katolikus és protestáns felekezetek közeledése – valójában az ökumenizmus – előfutárának tekinthető. Szoszna Demeternek a katolikus *Cantus Catholicus*hez kötött alapvetően katolikus kéziratos énekeskönyve, amelyben protestáns énekeket is találunk, arról tanúskodik, hogy a mindennapi életben már a 18. században sem mindig volt nagy távolság katolikusok és egyéb felekezetűek között.

Közös ház

Szent István-nap a Gyógynövényhéten

A pannonthalmi kulturális évad kiemelt ünnepe Szent István-hoz kapcsolódik, akinek koponyacsont-ereklyéje Pannonhalmán található. A Főapátság különleges programokkal készült az ünnepi hétvégére. Pannonhalmát még Szent István édesapja, Géza fejedelem alapította, István pedig kiváltságokat adott a monostornak. Azt gondolta, hogy itt fogják eltemetni, abban az altemplomban, amely ma is megvan, a templom nyugati végében, a járószint alatt. Ha a teljes sírja nincs is itt, de a koponyacsont-ereklyéjét mégiscsak itt őrizzük Pannonhalmán, így az a fizikai jelenlét, amelyet ő elgondolt, legalábbis részben megvalósult. Úgy rendelkezett, hogy ezen a helyen imádkozzanak a lelki üdvéért és Magyarorszáért: *pro stabilitate regni* – írta ő. Azóta mindennap – 1021 esztendeje, napjában kétszer a szerzetesközösség itt Magyarország épségéért és boldogulásáért is imádkozik. Az évről évre, augusztus 20-án, a Főkönyvtár dísztermében este nyolc órakor elhangzó *Intelmek* pedig az államalapító király szellemi hagyatékát jelenítik meg. Az *Intelmeket* minden bizonnyal egy bencés szerzetes írta. Nagy László Adrián ünnepi orgonahangversenye és a vesperás után az idén Lantos Zoltán hegedűművész működött közre húros hangszereken, kétfejű hegedűn, indiai stílusban előadott improvizációjával, a szöveget pedig Szamosi Zsófia színművész adta elő. A Jászai Mari-díjas művész nő éppen gyermekét várja, és ez hatással volt előadására is, amit így magyarázott: „Akinek már van gyermeke, jobban átéli azt, hogy valakit meg akar óvni attól, hogy a saját hibáit elkövesse, vagy azt akarja, hogy az illető jobban csinálja, mint ő. Ez olyan érzés, amit csak egy szülő tud átérezni”.

Augusztus 20-án egyébként hagyományosan mindig kinyitjuk a monostor kapuját, és ingyenesen, szabadon látogathatóvá tesszük a tereinket, mint ahogy a programjaink is ingyenesek ezen a napon. Szeretnénk megmutatni az embereknek mindazt, ami miatt mi itt vagyunk. Manapság nagy a nyitott-

ság a természetben rejlő gyógyerőre és az emögött húzóódó spiritualitásra. A Gyógynövényhéten a kolostor melletti botanikus kertben tartott vezetések a kolostor öt legfontosabb terménye – a borsmenta, a citromfű, a kakukkfű, a levendula és a zsálya – köré csoportosultak, amelyekből a látogatók maguk is készíthettek koszorúkat, csokrokat, sőt az ügyesebbek még hűtőmágnest és ékszereket is. A gyógynövények felhasználásával szappanok, illóolajok, likőrök, sőt csokoládék is készülnek már Pannonhalmán. A Viator Étterem és a Pausa Cukrászda kínálata pedig mintegy illusztrálja azt, hogy hányféle módon kerülhetnek asztalra ezek a gyógyhatású, illatos fűszerek.

Aki persze nem kézműveskedni akart, az is számtalan érdekes esemény között válogathatott. A gyógynövényeket és az új kenyeret is megáldottuk a Gyógynövénykertben, ahol koncert és táncbázis is szórakoztatta a nagyjérdeműt a Szászcsávási Bandával. Szombat-vasárnap volt a Kolostori Termékek Vására és a Magyar Világörökségek Utcája, ahol az összes magyar monostori, szerzetesi termék felvonult, kóstolgatni és vásárolni is lehetett. Például a bakonybéli Szent Maurícius Monostor kiváló, kézműves söreit, amelyeket személyesen Baán Izsák atya csapolt. A borrajongók párás poharakból fogyaszthatták az Apátsági Pincészet teljes szortimentjét több helyszínen is. Az antialkoholistáknak gyógynövényes szörpöket, pogácsákat és a PAUSA Apátsági Kávéház gyógynövényes fagyaltjait és süteményeit kínáltuk.

Arcus Temporum XIII – Pannonthalmi Művészeti Fesztivál

2016-ban, a fesztivál újrarendezésének évében a bencések közül többen felajánlották segítségüket, tapasztalatukat, régi lelkesedésüket. A régi „harcostársak”, Keller András és Rácz Zoltán zenei koncepciója mellé így a szerzetesközösség is felkínálhatott a fesztivál programjába két új elemet: a spiritualitás és az imádság pilléreit. A művészeti vezetőknek és a pannonthalmi szerzetesközösség kreativitásának köszönhetően 2016-ban a „Közösségben vagyunk” mottó jegyében olyan fesztivált rendezhettünk meg, amely összekötötte Joseph Haydn és a kilencvenéves Kurtág György zenéjét, egyszersmind bevezetett a szerzetesközösség legbelső tereibe: a zoltárimádságba, a bazilikába, a labirintusjárás elcsendesedésébe. 2017-ben pedig azzal, hogy a zene, képzőművészet, spiritualitás mellé újdonságként felvettük az irodalmat, reményeink szerint véglegesen kialakult az a négy pillér, amelyekre a fesztivált építhetjük.

Közös ház

Arcus Temporum – latin kifejezés, azt jelenti, időívek. A klasszikus latinban nem létezik ez a szókapcsolat, az ilyen mély metaforikus tartalmak kifejezésére a latin nem jelzős szerkezetet használ. Ám mégis nagyon bátor ez a latin szóválasztás, mert hajlandó áttörni a klasszikus nyelven és az áthagyományozott fogalmakon, hogy valami újat kínáljon fel. Egyszerre van benne a hagyomány és a megújulás, az a két pólus, amelyet éppen az időívek szeretnének összekötni. Ami a zenét illeti, a 2017-es fesztiválon egymás mellett szerepel Thomas Tallis *Jeremiás siralmai*, Olivier Messiaen Eucharisziát ünneplő kórusműve, az *O Sacrum Convivium*, Schönberg *Megdicsőült éje*, amely a megesett nő vallomása, Górecki „A fájdalom dalai” elnevezést viselő III. szimfóniája három tragikus sorsú nőalak szopránszólóban megszólaltatott panaszával, Julia Wolfe *Singing in the dead of night* című darabja, Alban Berg *Wozzeck-töredékei*, valamint Vidovszky László *Autokoncertje*, Schreöder *halála* című kompozíciója és *Zwölf Streichquartette* című ciklusa.

Ne feledkezzünk meg persze az augusztus 25-i nyitónapról sem, amelyen a vesperás után két „nagyágyú”, Rost Andrea és Snétberger Ferenc különleges koncertjei indítják a rendezvényt. Az évről évre nyár végén

megrendezett Arcus Temporum fesztivál egyik célja az, hogy a vendégek a programok segítségével betekintést nyerjenek az ezeréves hagyományokba is, és a kultúra eszközeit

segítségül hívva meginduljon a párbeszéd, a tapasztalatcsere szerzetesek és világiak között. A résztvevők együtt, egyetlen tető alatt a monostor nagy labirintusában három napon át izlelhetik és olvashatják újra a kortárs kultúra különböző megjelenési formáit. A fesztivál bepillantást enged a szerzetesközösség életébe, sőt, még az imaórákat is „átformáljuk” ennek kedvéért, hiszen egyházzenei műveket engedünk be az egyébként nagyon gondosan szabályozott struktúrával rendelkező alkalmakra. „Az Arcus tulajdonképpen nem fesztivál. Hívjuk annak, mert erre el lehet jönni, mert jól hangzik, de ez inkább egy bekapcsolódási lehetőség a transzcendensbe, egy sajátos lelki gyakorlatba. Hihetetlen nagy szükség van egy olyan fesztiválra, ahová az ember nem kikapcsolódni megy, hanem bekapcsolódni” – fogalmazott Bubnó Tamás, a Szent Efrém Férfikar vezetője. Az Arcus Temporum továbbra is kapcsolatokat, íveket tár fel és hoz létre – nemcsak zenék és zeneszerzők, hanem művészeti ágak között is. Krasznahorkai László világhírű írónk beszélget a zeneszerző Vidovszky Lászlóval, valamint Jász Attila költővel. A bencés gimnázium új galériájában Tolnay Imre és a szlovákiai Pavol Truben tárlatának megnyitóján, akik csónak-installációikkal a menekülteknek állítanak emléket, Ferencz Mónika és Horváth Veronika költőnők olvasnak fel verseikből. Végül

ismét találkozunk az imádság és a zene: a szerzetesközösség vasárnapi napközi imaóráját Olivier Messiaen orgonaműve vezeti be Kiss Zsolt előadásában, majd Messiaen kórusműve zárja a Szent Efrém Énekegyüttes tolmácsolásában. A fesztivál ars poeticája szerint a kortárs művészet befogadásáért a szerzetesek a közönséggel együtt vállalják a küzdelmet, s ez a közös szellemi kaland újabb kapocs lesz közöttünk. A Pannonhalmi Főapátság ismét arra vállalkozik, hogy egy közös házba hívjon meg művészeket, vendégeket és szerzeteseket, hívőket és nem hívőket, hogy az időívek mentén párbeszédbe léphessünk egymással. A fesztivál legnagyobb lehetősége talán éppen az, hogy mindenki befogadó, mindenki küzd a megértésért. Ahogy Isten Igéjét, úgy a művészetet sem lehet birtokolni, csak közelíteni hozzá, csak izlelgetni: ebben mindannyian ráutaltak vagyunk. Pannonhalmi szerzetesközösségünk számára 2017-ben a közös háznak ez a képe egy további mozzanattal is gazdagodik: öt évvel ezelőtt, 2012. augusztus 27-én szenteltük fel a John Pawson tervei alapján megújított Bazilikát. A fesztivál alkalmi közben lassanként meggyuladnak a szentelési gyertyák a nyolcszáz éves templom falain, s ezekkel a születésnap gyertyákkal nemcsak a minket egybegyűjtő és meghívó közös ház múltja, hanem szűkebb és tágabb házunk jövője felé is tekintünk.

Hic fuit

Interjú Toman Józseffel

Ha a pannonhalmi évekből kellene egy meghatározó élményt felidézned, melyik lenne az?

Tamás atya szobájában ülünk, és zenét hallgatunk. Közvetlen mellette laktunk a tetőtérben. Amikor már negyedikesek voltunk, és ő elment Győrbe ügyeket intézni, akkor nyitva hagyta az ajtaját, és bemehettünk a szobájába zenét hallgatni. Nagyon jó érzés volt, hogy ennyire megbízik bennünk, és ennyire szeret minket.

Mit hallgattatok? Kemény metált?

Klasszikus zenét hallgattunk, vagy Beatlest, ilyesmiket. Semmi olyant, ami vállalhatatlan lett volna.

Jól emlékszem, hogy az írásbeli érettségi után, még a szóbeli előtt teniszezni kezdtél tanítani az arborétum melletti pályán...

Igen ez így volt, de nem azért, mert én akkor kicsit jobban játszottam a teniszt, hanem ez inkább egy figyelemelterelés volt a részünkről. A sportban találtuk meg azt, ami levezette az érettségi miatti feszültséget. Eleve a sporttal indult a pannonhalmi pályafutásom, mert amikor elsőként megérkeztem, ott ültünk egymással szemben hatan-nyolcan a szobában, és azon gondolkodtunk, mit is kezdjük a helyzettel. Javasoltam, hogy menjünk és fussunk egyet – úgyhogy a szavak kommunikációját megelőzte a mozgás.

Jó emléked az érettségi?

Igen. Nagy feladatra sok időt szánni és utána sikeres érettségit tenni, ez egy jó élményem, és büszke voltam.

Rékási tanár úr állítólag mindenkinek, aki tehetségesebb volt bioszból, a következőket mondta: neked orvosira kell menned! Emlékszel ilyesmire?

Ezt bizony sokunknak mondta. Rékási tanár úr nagyon fontos pont abban, hogy orvos lettem. Ahogy ő tanította a biológiát, ahogy ő látta az emberi testet, ahogy kérlelhetetlen szigorúsággal számon kért.

Az alapossága, a személyisége, a határozottsága. Aki ebbe az irányba akart továbbmenni, annak meg kellett ugrania azt az akadályt, hogy a tanár úr nem tűrte el, hogy valaki valamit ne tudjon. Sokszor hozott példát a háborúból, és azt mondta, hogy ha orvosok leszünk, az azért is jó lesz, mert majd mi látjuk el a sebesülteket, és ő mint egykori biológianárunk, majd asszisztálhat nekünk, és akkor mindannyian biztonságban leszünk, mert nem visznek ki minket a frontra (nevet).

Hogyan élted meg az érettségit követő éveket? Kerested az utadat, vagy gyorsan megtaláltad a helyedet a családotban, az egyetemen?

Visszatértem a közösségbe, a Városmajorba, de nem találtam a helyem, mert a Major is megváltozott, meg én is; és már más lehetőségeim lettek volna, amelyeket még nem láttam. El kellett telnie egy kis időnek, de egy évvel később aztán nagyon jó időszak következett. A helyi ifjúsági egyesületben táborokat, határon túli utakat szerveztünk, és itt ismertem meg a feleségemet, Kingát.

A szakmádban elég hamar a sportorvosi tevékenység felé fordultál: hogyan jelent meg az életedben ez az irány?

Nem voltam kiemelkedő egyik sportágban sem, de sokat futottam már Pan-

nonhalmán is. A hosszútávfutás magányos műfaj, egyedül vagy a távolsággal, a gondolataiddal, amelyeket menet közben rendezned kell. Emlékszem a futóköröimre, nem olyan régen meg végigfutottam azt a távot Pannonhalmakörül, amelyet gimis koromban is – jó érzés volt, hogy még most is tudom ugyanazt az időt, mint akkor. A sportot mindig fontosnak tartottam, de az, hogy sportorvos lettem, a véletlennek köszönhető.

Kírtak egy sebészi állást a Sportkórházban. Amikor beadtam a pályázatot, azt hittem, hogy ez egy általános sebészi állás, de ahogy közeledett az interjú, kiderült, hogy ortopéd állásról van szó, ahol sportolókat mozgásszervi műtétekkel lehet gyógyítani. Azt gondoltam, hogy erre én úgysem akarok jönni, de lehet, hogy a felvételi során az ebből fakadó stressznélküliséget, tétnélküliséget érezték rajtam. A határozottságom, könnyedségem megtetszhetett nekik, és felvettek. A Gondviselés ezt az állást eléem sodorta, így aztán nagyon komolyan vettem, és igen megszerettem ezt a munkát.

Amikor a háromszoros olimpiai bajnok, Kozák Danuta neked, az orvosának is megköszöni az aranyait, az a köszönet talán több, mint pusztá udvariassági formula...

Hic fuit

Ph'95

Ritkán van olyan komoly kihívás egy sportorvos számára, mint amikor egy versenyző közel az olimpiai számához olyan állapotba kerül, hogy egyáltalán az is kérdéses, el tud-e indulni a versenyen. Ezt kell megoldani. Egy évvel korábban volt egy próbaverseny, ahol azonos helyszínen kipróbáltunk és teszteltünk minden lehetséges körülményt: a pályát, az étkezést, a biztonsági, higiénés óvintézkedéseket. Nagy öröm volt, hogy sikerült Rióban a nehézségek többségét kiküszöbölni, az pedig különösen jólesett, hogy Danuta

ezt az interjújában is megemlítette. Egy sportorvos azért általában a háttérben van.

Ha már Olimpia: a sport árnyékos oldalán ott vannak a doppingügyek. Nem gondold, hogy szélmalomharcot folytattok?

A jó és a rossz, a tisztességes és a tisztességtelen oldal küzd egymással. A negatív oldalon is nagyon sok pénz van sajnos, ami arra kényszerít sportolókat, hogy feladják a korábbi küzdelmüket, elveiket. De soha nem szabad feladnunk, még akkor sem, ha kudarca vagyunk ítélve. Az élet sok más területén sem adjuk fel a küzdelmet, tűnjön bármilyen reménytelennek a helyzet, mert a hit ott marad az embernek, hogy kicsit jobbá lehet tenni a világot. Antidopping-ügyben sem szabad feladni.

Az orvosi hivatás egyik fundamentuma, hogy nem adsz fel dolgokat. Az orvos gyakran a beteg, a sérült helyett is hisz a gyógyulásban.

Mind az orvoslás, mind a keresztény hit nagyon sokban erről szól: egy sokkal távolabbi célt nézünk, és nem ragadunk le az esélylatolgatásnál. Nem gondolkodunk azon, hogy ezen a földön milyen sikert érhetünk el. Így van ez a kórházban, a mindennapokban, a hitükben. Kölcsönösen erősítik egymást, az ember nem tud más lenni a családjában, mint az antidopping-munkájában – mindenhol azonos elvek mentén kell dolgozni, működni.

Ebben a lapban nem számít nosztalgiának, ha a diákeveinkről is beszélgetünk. A családomban máig emlegetett sztori, amikor a kollégiumi szobánkban anyukám aprólékosan elmagarázza neked, hogy miként kell szaporítani egy futónövényt, te pedig udvarias figyelemmel hallgatod, pedig akkor már az orvosi felvételire

készülsz, Rékási tanár úr tesztjeit abszolválod... Otthon ki gondolzza most a virágaitokat?

Azt hiszem, értem, ez kemény kérdés. Feleségem és három gyerekem van: Blanka, Bence, Bori – ők figyelik az erkélyen a miniparadicsomokat, hogyan nőnek. Kinga, a feleségem nélkül nem működne ez az élet, ezzel a sok utazással, hogy az embert mindig várják haza. A családom nagyon odateszi magát.

Tavaly indultál a Márton-maratonon is feleségeddel együtt.

Igen, nagyon jó élmény volt futni Pannonhalmán, és véletlenül sodródtunk egymás mellé Konrád atyával, küzdöttük végig a távot, és álltunk egymás mellett a dobogón. Az is nagyon fontos, hogy a régi diákok visszatérve új arcokkal, új szerzetesekkel találkozhatnak, akik új szint, új irányt hoznak. Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy kevés friss gondolatot hall az ember prédikációk alkalmával. A maraton után másnap együtt hallgattuk a pannonthalmi bazilikában a prédikációt, és egymásra néztünk a feleségemmel, mert élményszerű volt. Nem csak futni, hanem feltöltődni is érdemes Pannonhalmára jönni.

az interjút Orova Csaba Ph'95 készítette

Gerhard Lohfink **A** Názáreti Jézus

PANNONHALMI FŐAPÁTSÁG
BENCÉS KIADÓ

Lege

Gerhard Lohfink: A Názáreti Jézus

Szabad-e egyáltalán provokálnia? Szabad-e félelmet keltenie? Válaszom: igen. Az önpusztító társadalom nyomorúsága akkoriban az égbe kiáltott, s ez ma sincs másként. Jézus tisztában volt a társadalom ínségével. Látta a szegények erőszakos elnyomását. Netán hallgatnia kellett volna? Vagy azt kellett volna mondania: sebj, előbb-utóbb minden jóra fordul? Vajon amikor felismerte, hogy a nép a veszébe rohan, amikor pontosan érezte, hogy a katasztrófa elkerülhetetlen, Isten mindent elfedő irtalmát kellett volna hirdetnie? Semmiféle hitelt nem adnék Jézusnak, ha nem prédikált volna az ítéletről, ha nem rázta volna fel hallgatóit, ha nem keltett volna riadalmat bennük, ha nem figyelmeztette volna őket, s ha nem beszélt volna a következményekről. (197. oldal)

volna? Vagy azt kellett volna mondania: sebj, előbb-utóbb minden jóra fordul? Vajon amikor felismerte, hogy a nép a veszébe rohan, amikor pontosan érezte, hogy a katasztrófa elkerülhetetlen, Isten mindent elfedő irtalmát kellett volna hirdetnie? Semmiféle hitelt nem adnék Jézusnak, ha nem prédikált volna az ítéletről, ha nem rázta volna fel hallgatóit, ha nem keltett volna riadalmat bennük, ha nem figyelmeztette volna őket, s ha nem beszélt volna a következményekről. (197. oldal)

Még a húsvéti időben, májusban jelent meg a Bencés Kiadó gondozásában Gerhard Lohfink nagysikerű Jézus-könyvének magyar fordítása *A Názáreti Jézus – Mit akart és ki volt ő?* címmel. A kötet bemutatójára május 24-én került sor a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola dísztermében. A könyvbemutatón Mártonffy Marcell, a kötet fordítója, valamint Kocsi György, a Veszprémi Hittudományi Főiskola docense beszélt a munkáról, valamint szerzőjéről, Gerhard Lohfinkről, a kortárs Újszövetség-kutatás kiemelkedő és meghatározó alakjáról. Azt, hogy Jézus élt, talán egyetlen intellektuálisan magára valamit is adó ember sem vonja kétségbe. De annál több kép él vele kapcsolatban, talán annyi, ahányan csak elgondolkodnak róla. S ahány festmény, vagy portré Jézusról, legalább annyi elképzelés is. Próféta, csodatevő gyógyító, radikális forradalmár, bölcs ember. Édes Jézus, Úrjézus, Kisjézus, nemis-annyira-zsidó-Jézus és még sorolhatnánk. Gerhard Lohfink, a kötet szerzője ugyancsak a Jézus-képen dolgozik, amikor arra kérdez rá, hogy mi tette egyedivé Jézust, és mit is akart ő valójában. Vizsgálatában a Jézus életéről és tetteiről szóló első szövegtanútanúkat és a korai egyház hitét elemzi, ez teszi különlegessé írását. A könyv attól lesz izgalmas olvasmány, hogy a szerző komolyan veszi Jézus zsidóságát és azt, hogy teljes mértékben Izrael hittapasztalata szerint élt. A zsidó hagyomány felől olvassa az evangéliumok ismerős szövegeit, és így egészen új utakat tár fel az értelmezésben.

A megszokott klisészerű Jézus-képekről egyszerre csak leválik a máz, az édeskés – néha individualista és jámbor – kenet, és megragadó erővel ragyog fel rajtuk az Ország lelkesedése és közösségi öröme.

Miért írtam meg Jézus-könyvem, amelynek bemutatójára Budapesten most sor kerül? Azért, mert szilárd meggyőződésem, hogy nem létezik fontosabb dolog a Jézussal való foglalkozásnál. Társadalmunk problémái az égbe kiáltanak. Pedig ha a kétmilliárdnyi keresztény nekifogna, hogy valóra váltsa Jézus hegyi beszédét az életében, egész máshogy nézne ki a világ.

Könyvem egyik méltatója azt írta, hogy „új képet” rajzoltam benne Jézusról. Dicséretnek szánta. Ám az ilyen dicséretek nem tartom sokra. Hiszen egyáltalán nem állt szándékomban, hogy valami új képet rajzoljak Jézusról. Azt szeretném, ha az a régi kép ragyogna fel újra a világban, amely az Egyházban már régésrégóta él.

Szándékom az volt, hogy mai nyelven tolmácsoljam azt, hogy mit akart Jézus és ki volt ő, mégpedig minél több olvasó számára érthető módon, úgy hogy ne unják magukat halálra olvasás közben. Arra törekedtem, hogy könyvem különleges szaktudás nélkül is érthető legyen. Mindamellet a könyv célja az, hogy komolyan elmélyedjen azokban a kérdésekben, amelyek régóta foglalkoztatják a szakmai közösséget és a tudósokat.

Semminek sem örülnék jobban, mint hogyha Jézusról szóló könyvemet rezignált ateisták és kereső agnosztikusok is elolvasnák. Ugyanis velük sokkal könnyebb párbeszédet folytatni, mint olyan emberekkel, akiknek minden mindegy.

És semminek sem örülnék jobban, mint hogyha Jézusról szóló könyvem minél többen olvasnák Magyarországon is – abban az országban, ahol annyi jó barátom él, és amely olyan régóta rokonszenves nekem.

Végül hadd mondjak szívből köszönetet a pannonhalmi bencés közösségnek, akik lehetővé tették könyvem magyar megjelenését, és ezt a könyvbemutató alkalmat is megszervezték. Külön köszönet illeti könyvem fordítóját, Mártonffy Marcell tanár urat. Ha valaki fordított már hosszabb szöveget, az tudja, micsoda tudás és türelem kell hozzá. Nálunk, Bajorországban így köszönök meg: Isten fizesse meg.

Barátsággal: Gerhard Lohfink

(A szerzőnek a budapesti könyvbemutatóra küldött köszöntő levele)

Ballagás '17

Beszéd-töredékek

Négy vagy hat éve történt. Amikor megérkeztl ide. Reményekkel és kíváncsisággal jöttél ide. Ott van bened valahol, az emlékeid között, egy pillanat. Egy perc, mikor még bármivé válhatott volna számodra ez a hely, felfedeztl egy eldugott helyet a folyosón, megismertél egy embert, akit hasonló dolgok érdekeltek, mint téged. Ebből lett az első köve annak a várnak, amit ma Pannonhalmra néven ismersz.

Még minden varázslatos volt. Nem volt megszokott a Kőrishegy látványa. Nem tudtad, hogyan kell végigcsúszni az esőben a kispályán. Még nem nőtt össze egyetlen szóvá az a kettő, hogy közösségben vagyunk. Idegen voltál még egy zárt társaság küszöbén. És mikor beléptél ebbe a társaságba, szembe kellett nézned a felsőbbbévesekkel. Milyen volt első találkozásod az akkori idősebb pannonhalmiakkal?

Elmesélnék egy történetet arról, hogyan ismertem meg a bencés diákokat. Elsőként akkor találkoztam velük, amikor egy este meghallottam beszélgetésüket. Nehezemre esett megérteni, hogyan fér össze a fejemben lévő Pannonhalmra fegyelmezett képével ez a fajta nyílt őszinteség. Nem gondoltam volna, hogy szabad ellentmondani egymásnak, és nem tudtam elképzelni, hogyan alkothatnak szinte tisztelenül szabadon élő emberek értelmiségi iskolát. Akkor még nem értettem.

Most másképp látom a dolgot. Részévé váltam társaságunknak, megszoktam a Kőrishegyet, és én is megtanultam, hogy mikor mit szoktunk mondani. Köszönöm, hogy ránk bíztad ennek a helynek titkait. Továbbadtad, mit jelent itt élni. Köszönöm.

És a barátok, akiket megismertél, akik-

be bizalmat mertél helyezni; azok az osztálytársaid, akikkel nem értesz egyet, és akivel hosszan ellentudtok mondani egymásnak... Velük állsz itt, és a válladra nehezül mindannak az értéke, amit összegyűjtöttél a gimnázium falai között. Éltre szóló barátokat szereztl bennük, minden szórakoztató, zseniális, örült és dühítő tulajdonságukkal együtt. Mit gondolna az a fiú, évekkel ezelőttről, a mai nap láttán? Most, ahogy kezdedben szegfűvel állsz itt, már megépítetted azt a várat, amit Pannonhalmra néven ismersz. Már világod részévé lett a Kőrishegy vonala, az esőben focizás. Az a fiú még nem értené, amit te már igen: azt, hogy Pannonhalmán tiéd lett a szabadság.

Balassa Máté 11.b

Az évszázadok során ezek a falak csak nőttek és nőttek. Szétterültek a hegy tetején és figyeltek. A falak ugyanis rengeteg mindent láttak és mindent megjegyeztek. Ezerévnnyi kristálytisztá emlék és tapasztalat rakódott le a felületükre, melyekhez mi is hozzáférhetünk. Amikor az ember idejön tanulni, nem érzi magát méltónak a falakhoz. Mit számít négy vagy hat itt töltött év az ő szemszögükből? Jelentéktelen idő. – mondanánk mi. De a falak nem tesznek különbséget. Kezdetektől közös élményeket keresnek velünk is. Fontosak vagyunk nekik, mivel belőlünk épülnek. Folyamatosan emlegetik a közös élményeket, az együtt töltött hosszú órákat. Ha jól figyelünk, mindannyian hallhatjuk szavaikat, akár most is, ebben a pillanatban.

Ezeket persze eleinte nem könnyű kihallani, de megpróbálok segíteni. Elmondom, hogy a kőrengeteg nekem miket suttog: Nagyon tetszett neki például, mikor az első szülői látogatáskor olyan büszkén körbevezettem a családomat, és megmutattam nekik a falak minden kedves zegzugát. Akkor kezdtem el én is jobban figyelni rá. Aztán azt is sokat emlegeti, amikor egy hosszú beszélgetés után őszintén rácsodálkoztam valakire. Újabb és újabb kapcsolatok szövődtek, és ő mindegyik mellett ott állt, mint néma tanú. Vagy egy tavaszi este emléke. Már érett a cseresznye a Hospodárban, és én néztem a lemenő napot pár barátommal. És a vár is nézte velünk. Azonban én korántsem szerettem őt mindig. Erőszakos ragaszkodása gyakran az örületbe kergetett. Mikor dühömben már a falba rúgtam, és semmi mást nem akartam, mint minden szálát elvágni köztem és e között a hely között, ő rám nézett, és azt mondta: Már túl sokat tudunk egymásról. Most nem mehetsz el.

Az utóbbi pár héten arra lettem figyelmes, hogy valami gyökeresen megváltozott. Már nem szorítanak, és nem tartanak vissza úgy, mint régen. Vastagságuk eltölpül, ahogy szemünk előtt kinyílik a világ. Mintha egyre többször azt suttognák, hogy elengednek. A falak visszavárnak, és mi készen vagyunk. Elhelyeztük köveinket. Isten veletek!

Tóth-Heyn Máté 12.b

Ballagás '17

„A szikla megvan, ajándékba kaptuk. De építenünk nekünk kell rá.”

Bevallom, jóleső érzés volt ezt az idézetet olvasni ballagási meghívótokon. Nemcsak azért, mert a százéves korában eltávozott Placid atyától származik, hanem azért is, mert jelzi: valami nagyon fontosat megértettek, megtanultatok az elmúlt évek során. A szikla Jézus Krisztus, akit elvetettek, de akit Isten harmadnap feltámasztott a halottak közül. Kétezer évvel ezelőtt sokan mást vártak, másmilyen Felkentet, valamilyen diadalmast, győzedelmest, aki kiűzi a rómaiakat, aki megteremti itt és most, a szemünk láttára az Isten uralmát, és elűzi az ellenséget. Nem ilyen Felkentet kaptunk, hanem szelíd bárányt, aki az ellenségszeretetről tanított. Sok önjelölttel fogtok találkozni, sok más javaslattal fognak előállni. Az Írás egyértelmű: „A lerakott alapon kívül, mely Jézus Krisztus, más alapot senki sem rakhat”.

És bár nem erről szól az idézet, egy pillanatra eszembe jutott ennek kap-

csán egy másik szikla, a Qpac, melyhez szintén sokféle módon lehet viszonyulni. Lehet miatta bosszankodni, hogy milyen messze van a vasútállomástól, mennyit kell gyalogolni felfele, hogy semmi sincs itt. Meg úgy is lehet viszonyulni a hegyhez, hogy milyen jó, hogy ilyen messzire lehet látni innen, milyen jó, hogy ilyen jó fej osztálytársaim vannak, milyen jó, hogy ennyi kihívás elé állítanak. És hálával fogadni ezt az ajándékot. Egész életed tud megváltozni, ha nem keserű lélekkel, hanem hálával tudod fogadni az eléd tároló ajándékot. A szikla adott. De építeni nektek kell rá. Azon gondolkodom, mit adtunk mi nektek, hogy tudjatok rá építkezni, most, amikor véget értek középiskolás éveitek. Mert ez az építkezés nem látványos. Amikor a gondolat pallérozásán, a belső felvértezésén dolgozunk, az nem látványos, hanem munkás. Csal az, aki gyorsan, könnyen, minden erőfeszítés nélkül akar nagyot, látványosat alkotni.

Úgy néz ki tehát, hogy ennek az építkezésnek a tere belül, magunkban van.

Egyik kedvenc írómtól, Pascal-tól szeretnék idézni:

„Nádszál az ember, semmi több, a természet leggyengébbike; de gondolkodó nádszál. Nem kell az egész világmindenségnek összefognia ellene, hogy összezúzza. De még ha eltaposná a mindenség, akkor is nemesebb lenne, mint gyilkosa, mert ő tudja, hogy meghal; a mindenség azonban nem is sejti, hogy mennyivel erősebb nála. Tehát minden méltóságunk a gondolkodásunkban rejlik.”

Ezt a méltóságot akartuk nektek megmutatni, ezt akartuk nektek megtanítani az elmúlt években. Minden igyekezetünkkel együtt egyikünk se

gondolja, hogy innen, a hegyről meghatározhatnánk a világot, ahová indultok; vagy hogy átadhatnánk nektek egy olyan receptet, mellyel megőrizhetnétek magatokat, távol tarthatnátok magatokat a veletek szembe jövő veszélyektől, csapdától.

Viszont mindig veled lesz, akár akarsz, akár nem, a belső világod, amit senki sem vehet el tőled. Ezért az én útjavaslóm nektek három gondolat, mely nem kerül pénzbe, tőled el nem vehetik, legfeljebb rácsodálkozhat a téged körülölelő világ:

Az első így szól: Maradj mindig párbeszédben az Örökkévalóval! Legyél hálás az életért, és ha nehéz, akkor ne add fel könnyen, akkor a panaszkodat, a bajodat, a gondodat tárd elé! Hiszen írva van: az istenkeresőknek minden a javukra válik. A Pannonhalmi Bencés Gimnázium növendékeként hagyod el ezt a helyet: a név közepén rejlik a lényeg: te bencés diák vagy, azaz áldott. Számtalanszor áldottunk meg titeket, áldottak vagytok, a Mindenható védelmező jobbjára fölöttesd, – ne engedd el ezt a kezet!

A második: maradj mindig párbeszédben a társaddal! Azzal is, akivel te magad szeretnéd járni az utadat, és azzal is, akit kaptál az út folyamán, akit nem te választottál, hanem egyszerűen úgy hozta az Élet, hogy útitársad lett. Maradj vele párbeszédben, akkor is, ha túl harsányan énekel, akkor is, ha nem énekel! És ha idegennek, nehéznek vagy épp elviselhetetlennek tűnik, jusson eszedbe az Írás: „szeresd felebarátodat, mert olyan, mint Te!”

És a harmadik: maradj mindig párbeszédben magaddal! Figyelj a bensődre, mit súg, mire indít! Hogy egy másik kedves írómat idézzem: „jól csak a szívével lát az ember!” Nem tudom elképzelni, hogy zord eszmék, vad izmusok kerítse- nek hatalmukba, ha figyelsz a benned lakozó Lélekre.

Pannonhalma, Isten véled!

XII.B

Osztályfőnök: Schilde René

Prefektus: Bokros Márk OSB

XII.A.

Osztályfőnök: Németh Tamás

Prefektus: Hartyándi Mátyás

Osztálybencés: Hortobágyi T. Cirill OSB

Ágoston Álmos Pál
Balaskó Levente Márk
Balogh Ádám
Bángi-Magyar Tódor
Bella Márton Áron
Bencz Matej
Bognár Kristóf
Csécsei Zsombor
Csörgő Bence
Domonkos Örs
Dosztár Bence
Gillay Gergely Fülöp
Kálmán Boldizsár
Kálmán Gáspár

Kálmán Roland
Kovács Balázs
Króner Dominik Kristóf
Kurja Gergely
Lengyel Ferenc
Pozsgai Bence Lajos
Réti Benedek Farkas
Szalai János Illés
Szálkai Ádám
Szente László János
Tóth Dávid
Vámosi Filip Roland
Varjasi Máté Gábor

Andrónyi Márton
B. Kis Benedek
Bagó Máté Pál
Balogh Bence
Bori Márton
Borzsák István
Csengei Zoltán
Csizmarik Attila
Csizmazia Mátyás
Csongrády Kornél
Csonka Áron
Demeter Áron
Fazekas Özséb
Györök Álmos
Horváth Ábrahám
Izer János
Jánosa Benedek
Kállay Albert
Karvázy Zsombor

Kele Ádám
Lits Benedek
Mészáros Péter
Németh György
Őri Csongor
Ötvös István
Pamper Zsolt
Papp Bertalan
Rácz Bertalan
Ratkóczy Dániel
Rátkai István
Schumicky Vencel
Szabó Fülöp
Szlovicsák Béla
Tóth-Heyn Máté
Udvarhelyi Márton
Varga Kristóf
Varró Bálint
Vaszi Dániel

